

Afgørelser – Reg. nr.: 07915.00

Fredningen vedrører: Bolderslev og Uge skove

Domme

Taksationskommissionen 14-04-2000

Naturklagenævnet 30-09-1999

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet 15-10-1998

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
14 APR. 2000

Taksationskommissionen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

REG. NR. 7915.00

Skov- og Naturstyrelsen
Skovpolitisk kontor
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Sag nr. 314

Ref. Sanne Rasmussen

Fredning af Bolderslev og Uge skove, Sønderjyllands Amt

Den 14. april 2000

Vedlagt fremsendes et eksemplar af Taksationskommissionens kendelse vedrørende fredning af Bolderslev og Uge skove, Sønderjyllands Amt.

Med venlig hilsen

Sanne Rasmussen

Direkte telefon: 39 47 21 08

*Taksationskommissionen
Sekretariat
Haraldsgade 53
2100 København Ø*

*Tlf.: 39 47 20 00
Fax: 39 27 98 99*

ad 1996-1211/8-0010

TAKSATIONSKOMMISSIONEN

ADRESSE

HARALDSGADE 53, 2100 KØBENHAVN Ø

TLF 39 47 20 00

FAX 39 27 98 99

Sag nr. 314. Fredning af Bolderslev og Uge Skove i Rødekro, Tinglev og Aabenraa
kommuner, Sønderjyllands amt.

Kendelse

(Meddelt den 14. april 2000)

Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om erstatning i anledning af fredning af Bolderslev og Uge Skove i Rødekro, Tinglev og Aabenraa kommuner, Sønderjyllands amt, er påklaget til Taksationskommissionen af ejerne af følgende ejendomme (løbenumre):

- 21 Evald Petersen Mailandt
- 27 Johan A. Nielsen
- 30 Johannes Rasmussen
- 31 Ruth Sommer Larsen
- 35 Asmus Møller Hansen
- 37 Steen Axholt Petersen
- 43 Hans og Jep Jepsen
- 46 Kurt Jacobsen

Taksationskommissionen har den 29. marts 2000 afholdt mundtlig forhandling samt besigtiget ejendommene lb. nr. 21, 35, 37, 43 og 46. Under taksationen var klagerne til stede. Endvidere

ad 1996-1211/8-0010

mødte advokat Jørn Underbjerg for Asmus Møller Hansen og advokat Erik Steen Boe ved fuldmægtig Søren Møller Sørensen for Hans og Jep Jepsen.

Sønderjyllands Amt var repræsenteret af biolog Aksel Voigt.

Under den mundtlige forhandling har advokat Underbjerg og advokatfuldmægtig Sørensen samt klagerne nærmere redegjort for de nedlagte erstatningspåstande og har uddybet de skriftlige klager til Taksationskommissionen. *

For de enkelte ejendomme er der rejst klager og nedlagt påstande som følger:

Lb. nr. 21

Erstatningen påstås forhøjet under henvisning til, at der ikke er taget tilstrækkeligt hensyn til, at den pågældende skovlod er beliggende ud til fast vej med de fordele, dette har for driften af skovarealet. Der nedlægges påstand om, at erstatningen som minimum udmåles på grundlag af takst 70.

Lb. nr. 27 og 30

Der klages over, at erstatningsbeløbet først forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse. Under hensyn til, at skovens drift har været forhindret fra fredningsplanens offentliggørelse i august 1996, nedlægges der påstand om, at forrentning sker fra dette tidspunkt.

Lb. nr. 31

Klageren nedlægger påstand om, at hun tilkendes en erstatning på 15.000 kr., idet det gøres gældende, at erstatning til ejere af mindre parceller som hendes ikke bør udmåles efter areal, men som et beløb af en minimumstørrelse, der passende kan sættes til det påståede beløb. Hun har endvidere til støtte for en forhøjelse af erstatningen henvist til, at ejendommen pr. 1. januar 1999 er vurderet til 11.000 kr.

Lb. nr. 35

Klageren påstår den anvendte takst 45 forhøjet til takst 90, hvilket svarer til en sammenlignelig nabolod, således at erstatningen forhøjes i overensstemmelse hermed. Der peges i denne forbindelse på, at Naturklagenævnet ikke har givet begrundelse for den takst, der er anvendt. Herudover nedlægges der påstand om, at der yderligere tilkendes en skønsmæssig fastsat erstatning, som følge af, at værdien af klagerens restejendom forringes på grund af frastykningen af skovarealet, der støder direkte op til klagerens landbrugsejendom, samt fordi der ikke er taget hensyn til den tabte jagtværdi. Da skovens drift har været forhindret fra fredningsplanens offentliggørelse i august 1996, nedlægges der desuden påstand om, at forrentning sker fra dette tidspunkt.

Lb. nr. 37

Klageren har nedlagt påstand om, at erstatningen forhøjes til 103.230 kr. Det afståede landbrugsareal kræves erstattet med 75.000 kr. pr. ha, svarende til handelsprisen for landbrugsjord i området, således at denne erstatning fastsættes til 42.750 kr. Under hensyn til, at hovedparten af træerne er gamle egetræer samt bøgetræer, påstås det afståede skovareal erstattet efter takst 70 i stedet for takst 45, således at erstatningen herfor fastsættes til 60.480 kr. Der nedlægges desuden påstand om, at forrentning sker fra fredningsplanens offentliggørelse den 2. august 1996, fordi klageren fra dette tidspunkt har været afskåret fra at udnytte skovarealet bl. a. til at skaffe sig brænde.

Lb. nr. 43

Klagerne har anført, at den udmålte erstatning efter takst 90 er for lav, henset til at skoven, der har gode tilkørselsforhold, fortrinsvis består af gamle egetræer af fin kvalitet. Der henvises desuden til, at den anvendte takst er ubegrundet, samt til at der ikke ved erstatningsudmålingen er taget hensyn til tab af plukhugst og jagt. Der påstås endvidere forrentning fra fredningsplanens offentliggørelse i august 1996.

Lb. nr. 46

Klageren har gjort gældende, at der på grund af fredningsplanen ikke siden sommeren 1996 har været mulighed for at nyplante og udtynde skoven, hvorfor erstatningen må forhøjes og fastsættes svarende til den værdi, skoven ville have haft, hvis det havde været muligt at pleje den fra 1996, til fredningen blev en realitet.

Taksationskommissionens bemærkninger:**Erstatningsfastsættelsen**

Som anført i Naturklagenævnets erstatningsafgørelse har der i forbindelse med sagens behandling i fredningsnævnet været foretaget en vurdering ved 2 landbrugskonsulenter og 2 skovbrugskonsulenter af de landbrugs- og skovarealer, der er omfattet af fredningsforslaget, således at de bedste arealer er fastsat til takst 100. Herefter har et lodsejerudvalg sammen med planlæggeren af en jordfordeling i området bestemt, at hektarprisen for takst 100 sættes til 70.000 kr. for landbrugsjord og 90.000 kr. for skovarealer. Disse priser er fastsat ud fra en konkret vurdering af handelspriserne i området og de enkelte lodders takster er i øvrigt fastlagt under hensyn til

- 1) træart, herunder indblandingsforhold, alder og kvalitet,
- 2) parcellens størrelse og form,
- 3) beliggenheden i skoven og eksponering mod verdenshjørnerne,
- 4) adgangsforhold,

- 5) selvstændig jagtværdi
- 6) for skovparcellerne tillige overfladeform og hældning samt
- 7) afvandingsforhold.

Denne taksering, som er godkendt af lodsejerudvalget, har været offentliggjort i januar 1998 og har dannet grundlag for erstatningsfastsættelsen i fredningsnævnet og - med nogle mindre korrektioner - i Naturklagenævnet. På denne baggrund finder Taksationskommissionen, at der må udvises stor tilbageholdenhed med isoleret ændring af de enkelte vurderinger, særlig fordi sådanne ændringer vil få konsekvenser for den samlede vurdering i området. Kommissionen har derfor taget det udgangspunkt, at der skal foreligge tungtvejende grunde, som fx utvivlsomme fejl, for at foretage korrektioner i de fastlagte vurderinger, der ligger til grund for Naturklagenævnets erstatningsfastsættelser.

Taksationskommissionen finder, at der som anført af Naturklagenævnet ved erstatningsudmålingen allerede er taget hensyn til adgangsforhold samt træers alder og kvalitet. Tabet af muligheden for plukhugst og individuel jagt findes at udgøre en så beskeden selvstændig økonomisk værdi, at det ikke kan begrunde en forhøjelse af de udmålte erstatningsbeløb.

Efter besigtigelsen af lb. nr. 35 findes der hverken grundlag for at forhøje erstatningen for denne lods vedkommende på grund af forringet værdi af restejendommen eller på grund af takseringen af nabolodden (lb. nr. 43), der kvalitetsmæssigt fremstår som bedre skov.

Efter besigtigelsen af lb. nr. 46 findes det ikke godtgjort, at en yderligere udtynding og udplantning ville have medført en værdiforøgelse, der kan begrunde en forhøjelse af den udmålte erstatning.

Som følge af det anførte findes de tab, der er påført de tidligere ejere af lb. nr. 21, 35, 37, 43 og 46 ikke at overstige de erstatningsbeløb, der er udmålt af Naturklagenævnet. Taksationskommissionen stadfæster derfor Naturklagenævnets afgørelse om erstatning vedrørende disse ejendomme.

Lb. nr. 31 på kun 2.400 m² er i sammenligning med de øvrige skovlodder af en atypisk lille størrelse. På denne baggrund bør erstatningen for afståelsen udmåles med et andet udgangspunkt end arealet. Taksationskommissionen finder, at erstatningen skønsmæssigt fastsættes til et beløb på 12.000 kr.

Forrentning (lb. nr. 27, 30, 35, 37 og 43)

Efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, forrentes erstatningsbeløb i fredningssager fra datoen for fredningsnævnets afgørelse. Herefter, og da Taksationskommissionen ikke finder,

at der i denne sag er særlige omstændigheder, der kan begrunde et andet begyndelsestidspunkt for forrentningen, stadfæstes Naturklagenævnets afgørelse vedrørende forrentningstidspunktet.

Herefter bestemmes:

Der fastsættes til nedennævnte ejere følgende erstatningsbeløb:

Lb. nr.

21	Evald Petersen Mailandt	108.864 kr.
27	Johan A. Nielsen	432.432 kr.
30	Johannes Rasmussen	745.623 kr.
31	Ruth Sommer Larsen	12.000 kr.
35	Asmus Møller Hansen	88.695 kr.
37	Steen Axholt Petersen	50.850 kr.
43	Hans og Jep Jepsen	156.330 kr.
46	Kurt Jacobsen	38.160 kr.

Beløbene forrentes som bestemt ved Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999.

I godtgørelse for advokatbistand tillægges der Asmus Møller Hansen et beløb på 3.000 kr. og Hans og Jep Jepsen et beløb på 3.000 kr. Disse beløb kan udbetales direkte til de pågældendes advokater.

Ole Nicolaisen

Martin Glerup

Jørgen Jepsen

NATURKLAGENÆVNET >

**Naturklagenævnets afgørelse
af 30. september 1999
om erstatning i anledning af
fredningen af Bolderslev og Uge Skove
i Sønderjyllands Amt
(J.nr. 97-111/500-0001)**

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt har den 15. oktober 1998 truffet afgørelse om erstatning i anledning af fredning af 126 ha af Bolderslev og Uge Skove, helt eller delvis omfattende 48 ejendomme, i Tinglev og Åbenrå Kommuner (Bolderslev, Røllum og Uge ejerlav) i Sønderjyllands Amt.

Erstatning er tilkendt 22 lodsejere med i alt kr. 2.646.700.

Fredningssagen blev rejst den 15. juli 1996 af Skov- og Naturstyrelsen og Sønderjyllands Amt med henvisning til naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 3. Fredningsforslaget omfattede ca. 146 ha, herunder ca. 20 ha i Rødekro kommune, som helt eller delvist omfattede yderligere 10 ejendomme.

Efter at fredningsforslaget blev fremsat, har Skov- og Naturstyrelsen taget initiativ til en jordfordeling, der er foregået sideløbende med fredningssagens behandling. I den forbindelse er der blevet foretaget en vurdering af de landbrugs- og skovarealer, som fredningsforslaget omfattede. Den bedste jord er fastsat til takst 100, og værdierne er fastsat af henholdsvis 2 landbrugskonsulenter og 2 skovbrugskonsulenter ved vurderingsforretninger.

Derefter har et lodsejerudvalg sammen med jordfordelingsplanlæggeren bestemt, at prisniveauet for landbrugsjord, takst 100, er kr. 70.000 pr. ha. For skovarealer er prisniveauet for takst 100 fastsat til kr. 90.000 pr. ha. Priserne er blevet fastsat ud fra en konkret vurdering af de aktuelle handelspriser i området, og de enkelte lodders takster er i øvrigt fastsat under hensyntagen til:

1. Træart, herunder indblandingsforhold, alder, kvalitet.
2. Parcellens størrelse og form.
3. Beliggenheden i skoven og eksponering mod verdenshjørnerne.
4. Adgangsforhold.
5. Selvstændig jagtværdi, og for skovparcellerne tillige efter
6. overfladeform og hældning samt
7. afvandingsforhold

Takseringen er godkendt af lodsejerudvalget i jordfordelingen, og resultaterne har været offentligt fremlagt i januar 1998. Disse tal har dannet grundlag for jordfordelingen og er blevet lagt til grund ved fredningsnævnets fastsættelse af erstatning som et realistisk udtryk for arealernes værdi.

Jordfordelingen har bl.a. medført, at nogle lodsejere har fået erstatningsjord uden for fredningsområdet, samt at mere end halvdelen af det areal, som fredningsforslaget omfattede, er overgået til staten ved overenskomst. Det gælder også 9 af de 10 parceller i Rødekro kommune, som ikke blev fredet ved fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse er blevet forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 42. Afgørelsen er endvidere blevet påklaget af samtlige private lodsejere, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Sønderjyllands Amt i henhold til naturbeskyttelseslovens § 43.

Klager over fredningsnævnets erstatningsfastsættelse:

Skov- og Naturstyrelsen har bl.a. anført, at de fald i handelsværdierne, der i fredningskendelsen er lagt til grund ved fremtidig anvendelse til henholdsvis plukhugst og urørt skov er uacceptable.

Sønderjyllands Amt har anmodet om, at staten ved fordelingen af udgifterne til fredningserstatning skal betale 90% og amtet 10%. I fredningskendelsen er denne fordeling henholdsvis 75% og 25%.

Amtet har endvidere foreslået, at der ydes Andreas Hansen et særskilt vederlag efter Naturklagenævnets skøn for det arbejde, han har udført som formand for lodsejerudvalget i forbindelse med fredningssagen, herunder for forbrug af tid til afholdelse af møder i eget hjem, telefonudgifter, kørsel o.l. Åbenrå Statsskovdistrikt har tilsluttet sig amtets indstilling.

Landboforeningen for Vestslesvig har på vegne af 20 lodsejere (løbenr. 10, 12, 13, 16, 17, 21, 25, 27, 30, 31, 35, 38, 39, 40, 43, 46, 47, 48, 49 og 51) udtalt, at man kan acceptere fredningen ud fra det i kendelsen lagte erstatningsniveau på trods af, at man over for fredningsnævnet har anført højere krav. Det gælder dog ikke erstatningsniveauet for urørt skov, som man finder er for lavt, da der er lagt så strenge restriktioner på disse arealer, at der næsten er tale om en total ekspropriation.

Af de ovennævnte 20 lodsejere har 7 (løbenr. 25, 27, 30, 31, 35, 43 og 46) fremsendt selvstændige/supplerende klager:

René Larsen (Løbenr. 25, matr.nr. 174 Bolderslev) har fundet erstatningen for lille. Hans areal er udlagt til urørt skov, og han har anført, at de kriterier, der er fastsat for plukhugst i den 10 års overgangsperiode, vil forhindre ham i at dække sit behov for brændsel og dermed påføre ham udgifter til anden opvarmning.

Johan A. Nielsen (Løbenr. 27, matr. nre. 232, 424 og 521 Bolderslev) har blandt andet anført, at de ombytningsværdier, der har været anvendt ved jordfordelingen, ikke uden videre burde have været anvendt ved beregningen af fredningserstatningen. Klageren har endvidere fundet, at den konkrete taksering af matr.nr. 232 er for lavt ansat til 65, sammenlignet med naboparcellen matr.nr. 75, som er takseret til 85. Endvidere er det denne klagers opfattelse, at fredningen er i strid med forbudet mod ekspropriation i grundlovens § 73 og med menneskerettighedserklæringen, fordi der efter hans opfattelse ikke er blevet ydet fuld erstatning.

På baggrund af klagen har Naturklagenævnet bedt den konsulent, skovrider Per Krarup, som har foretaget vurdering og taksering af arealet, om sammen med statsskovrider Ole Klitgaard at foretage en fornyet besigtigelse af det konkrete klagepunkt, d.v.s. takseringen af matr.nr. 232.

Efter den fornyede besigtigelse har skovriderne med brev af 2. juni 1999 oplyst, at man snævert betragtet ikke kan afvise klagerens synspunkt. Imidlertid skal matrikelnumrene ses i helhed og ikke kun langs skellet. Matr.nr. 575 er på ca. 5,3 ha, d.v.s. betydeligt større end matr.nr. 232 på 2,44 ha. Matr. nr. 575 indeholder ganske pæne værdier - og store dimensioner, som har ført til takseringen 85. Også på matr.nr. 232 er der nogle pæne træer af rimelig dimension, men ikke i samme omfang som på matr. nr. 575. Ved den fornyede gennemgang er det imidlertid konstate-

ret, at matr.nr. 232, modsat væsentlige arealer på klagerens øvrige matrikelnumre, er højjord, d.v.s. bedre naturligt drænet og dermed med et bedre grundlag for skovdrift. Dette er nok ikke slået tilstrækkeligt igennem i vurderingen.

De to skovridere har derfor besluttet at anbefale Naturklagenævnet at ændre takseringen af matr.nr. 232 fra 65 til 72. Samtidig har de oplyst, at dette kan ske uden konsekvenser for den samlede vurdering i området.

Johannes Rasmussen, løbenr. 30, matr.nre. 530, 575 og 583 Bolderslev har ved landboforeningens konsulent klaget over vurderingen og takstfastsættelsen til 55 af 0,35 ha af matr.nr. 575. I henhold til de foreliggende kort finder klageren, at hele matrikelnummeret bør være takst 85.

I forbindelse med klagesagens behandling er det konstateret, at der er sket en fejl i fredningsnævnets fastsættelse af erstatningen. Det er, som af klageren anført, korrekt, at taksten for de 0,35 ha på matr. nr. 575 skal være takst 85 og ikke takst 55, som anført i fredningsnævnets kendelse. Hele matr.nr. 575 er takseret til 85.

Ruth Sommer Larsen (Løbenr. 31, matr. 624, Bolderslev) har anført, at de restriktioner, som fredningen medfører, er af en sådan art, at der nærmest er tale om total ekspropriation, og at der bør fastsættes en erstatning på minimum kr. 15.000, fordi fredningen er meget tungtvejende på små arealer.

Hans og Jep Jepsen (Løbenr. 43, matr. nr. 268 Uge) har navnlig anført, at der bør fastsættes en større erstatning.

Kurt Jacobsen (Løbenr. 46, matr. nr. 8 Røllum) har navnlig anført, at erstatningen er for lav.

Derudover er der 1 lodsejer, som ikke er med i den fælles klage:

Steen Axholt (Løbenr. 37, matr. nr. 41 Røllum) har bl.a. meddelt, at staten kan overtage hans arealer for en pris af kr. 100.000 pr. ha.

Endelig har Landboforeningen for Vestslesvig på vegne af N.E.B. Kristensen, matr.nr. 194 Alslev, Hjordkær, hvis areal ligger i Rødekro Kommune og var med i fredningsforslaget, men ikke var omfattet af fredningen, gjort gældende, at såfremt dette areal inddrages i fredningen, vil det medføre erstatningskrav, herunder for lerforekomster.

Efter at Naturklagenævnet den 4. maj 1999 besluttede at inddrage arealet i fredningen, har klageren ladet arealet indgå i en jordfordelingssag. Derfor er der ikke tale om erstatning for afståelse i forbindelse med fredningssagen. Lodsejeren har dog fastholdt et erstatningskrav i fredningssagen, fordi det efter hans opfattelse er fredningen, der er årsag til, at han ikke vil kunne indvinde lerforekomsterne på ejendommen.

Sønderjyllands Amt har oplyst, at matr. nr. 194 Alslev, Hjordkær ligger uden for regionplanens graveområder. Amtet har endvidere oplyst, at der forligger en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding. Ansøgningen vil blive indstillet til et afslag, fordi arealet ligger uden for graveområderne, og fordi indvinding er i strid med andre arealinteresser.

N.E.B. Kristensen har, uanset at hans areal nu indgår i jordfordelingen, gjort særskilt krav på erstatning, fordi han mener, at fredningen har medført, at han har mistet muligheden for at indvinde rødler på arealet.

Afgørelse.

(I sagens behandling har deltaget 12 af Naturklagenævnets 13 medlemmer: Inger Vaaben (formand), Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, J.J. Bolvig, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Jens Steffensen, Hans Christian Schmidt, Poul Søgaard og Svend Taanquist).

Naturklagenævnet skal enstemmigt udtale:

Ved afgørelse af dags dato har Naturklagenævnet besluttet at frede samtlige 155 ha i Bolderslev og Uge skove, samt besluttet at alle private arealer skal afstås til det offentlige i medfør af naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 4.

Nævnet finder, at den vurdering og taksering, som er sket i forbindelse med jordfordelingen giver et realistisk grundlag for erstatningsfastsættelsen, og nævnet fastsætter derfor erstatningen i overensstemmelse hermed, d.v.s. med kr. 90.000 pr. ha for skovarealer vurderet til takst 100, og med kr. 70.000 pr. ha for landbrugsarealer vurderet til takst 100.

Da samtlige privatejede arealer afstås til det offentlige, får den fremtidige anvendelse af arealerne ikke indflydelse på erstatningen. Nævnet har derfor set bort fra de indsigelser, der udelukkende har relation til dette.

Ved erstatningsfastsættelsen har nævnet i øvrigt lagt til grund:

at matr. nr. 232 Bolderslev, Bjolderup, takseres til 72.

at hele matr.nr. 575 Bolderslev, Bjolderup, inklusive de 0,35 ha, der var takseret til takst 55, takseres til takst 85.

at der ikke er belæg i sagen for at kunne fastsætte en minimumserstatning af den ønskede størrelse vedr. matr.nr. 624 Bolderslev, Bjolderup.

at den lod, der under løbenr. 51 er angivet som matr.nr. 18 Uge, Uge, er en del af matr.nr. 41, og

at matr.nr. 41 Uge, Uge herefter udgør 1,53 ha.

Om kravet på erstatning for mistede muligheder for at indvinde rødler på matr.nr. 194, Alslev Hjorkær, skal nævnet udtale, at værdien af ler-

forekomsterne ikke kan medtages ved fastsættelse af fredningserstatningen. Nævnet har herved lagt til grund, at arealets ejer ikke har noget retligt krav på at indvinde lerforekomsterne på arealet, da der ved fremsættelsen af fredningsforslaget ikke forelå tilladelse efter råstofloven til lerindvinding på det omhandlede areal.

Ved jordfordelingen er nogle af de arealer, hvis ejere ved fredningsafgørelsen var blevet tilkendt erstatning, blevet overtaget af staten. Følgende matrikelnumre (eller dele af matrikelnumre) er derfor ikke medtaget i afgørelsen: matr.nr. 194 Alslev, Hjorkær, matr. nr. 38, Bolderslev, Bjolderup, matr.nr. 5, Røllum, Ensted, matr.nr. 11, Røllum, Ensted. Endvidere er matr.nr. 79 Uge, Uge blevet sammenlagt med Matr.nr. 127 Uge, Uge og nogle arealer, der tidligere har tilhørt Skov- og Naturstyrelsen. Derved er der etableret et nyt matr.nr. 79 Uge, Uge, hvor af 9,20 ha indgår i fredningen.

Endelig er der rettet enkelte småfejl, der er blevet konstateret ved den opmåling af arealerne, der er sket i forbindelse med behandlingen af jordfordelingssagen. Løbenr. 51, der var angivet som matr.nr. 18, Uge, Uge, er i den forbindelse udgået af fredningen.

Idet fredningskendelsen af 15. oktober 1998 ophæves, fastsætter Naturklagenævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 44, erstatningen således:

Løbenr. 10, Niels Justesen,
Matr.nr. 14 Bolderslev, Bjolderup, i alt 5,61 ha

Skov:					
0,53 ha takst 62, omregn.: 0,3286 ha					
1,31 - - 75 - - : 0,9825 -					
0,70 - - 20 - - : 0,0140 -					
0,85 - - 58 - - : 0,4930 -					
I alt		1.8181 ha	á kr. 90.000 kr.	163.629	
Landbrugsjord:					
2,22 ha takst 50, omregn.: 1,1100 ha			á kr. 70.000 kr.	77.700	kr. 241.329

Løbenr. 12, Ejnar F. Jensen,
Matr.nr. 16, Bolderslev, Bjolderup, i alt 1,82 ha

Skov: 1,82 ha takst 75, omregn.: 1,3650 ha	á kr. 90.000	kr.	122.850
--	--------------	-----	---------

Løbenr. 13, Jakob T. Hinrichsen, i alt 3,54 ha
Matr.nr. 17, Bolderslev, Bjolderup

Skov: 3,54 ha takst 100	á kr. 90.000	kr.	318.600
-------------------------	--------------	-----	---------

Løbenr. 16, Peter J. Høeg,
Matr.nr. 26, Bolderslev, Bjolderup, i alt 1,96 ha

Skov: 1,96 ha takst 65, omregn.: 1,274 ha á kr. 90.000 kr. 114.660

Løbenr. 21, Evald Mailandt,
Matr.nr. 66 Bolderslev, Bjolderup, i alt 2,16 ha

Skov: 2,16 ha takst 56, omregn.: 1,2096 ha á kr. 90.000 kr. 108.864

Løbenr. 23, A & P Olsen,
Matr.nr. 100, Bolderslev, Bjolderup, i alt 9,35 ha

Skov:
3,97 ha takst 60, omregn.: 2,3820 ha á kr. 90.000 kr. 214.380
Landbrugsjord:
1,80 ha takst 40, omregn.: 0,7200 ha
3,58 ha takst 65, omregn.: 2,3270 ha
I alt 3,0470 ha á kr. 70.000 kr. 213.290 kr. 427.670

Løbenr. 25, René Larsen,
Matr.nr. 174 Bolderslev, Bjolderup, 4,51 ha

Skov: 4,51 ha takst 52, omregn.: 2,3452 ha á kr. 90.000 kr. 211.068

Løbenr. 27, Johan A. Nielsen,
Matr.nre. 232, 424 og 521, Bolderslev, Bjolderup, i alt 7,52 ha

Skov:
2,44 ha takst 72, omregn.: 1,7568 ha
1,68 ha takst 60, omregn.: 1.0080 ha
3,40 ha takst 60, omregn.: 2.0400 ha
I alt 4.8048 ha á kr. 90.000 kr. 432.432

Løbenr. 30, Johannes Rasmussen,
Matr.nre. 530, 575 og 583 Bolderslev, Bjolderup, i alt 10,60 ha

Skov:
4,06 ha takst 73, omregn.: 2,9637 ha
5,35 ha takst 85, omregn.: 4,5475 ha
1,19 ha takst 65, omregn.: 0,7735 ha
I alt 8,2847 ha á kr. 90.000 kr. 745.623

Løbenr. 31, Ruth Sommer Larsen,
Matr.nr. 624, Bolderslev, Bjolderup, i alt 0,24 ha

Skov: 0,24 ha takst 40, omregn.: 0,0960 ha á kr. 90.000 kr. 8.640

Løbenr. 35, Asmus Møller Hansen, i alt 2,19 ha
Matr.nr. 4, Uge, Uge

Skov: 2,19 ha takst 45, omregn.: 0,9855 ha á kr. 90.000 kr. 88.695

Løbenr. 37, Steen Axholt Petersen, i alt 1,53 ha
Matr. 41, Uge, Uge

Skov:

0,96 ha takst 45, omregn.: 0,4320 ha á kr. 90.000 = kr. 38.880

Landbrugsjord:

0,57 ha takst 30, omregn.: 0,1710 ha á kr. 70.000 = kr. 11.970 kr. 50.850

Løbenr. 39, Andreas Hansen,
Matr.nr. 79, Uge, Uge, i alt 9,2 ha

Skov:

6,6 ha takst 75, omregn.: 4.9500 ha

1,2 ha takst 40, omregn.: 0.4800 ha

i alt 5.4300 ha á kr. 90.000 = kr. 488.700

Landbrugsjord:

1,0 ha takst 90, omregn.: 0,9000 ha

0,4 ha takst 45, omregn.: 0,1800 ha

i alt 1,0800 ha á kr. 70.000 = kr. 75.600 kr. 564.300

Løbenr. 40, Andreas Bonde,
Matr.nr. 172, Uge, Uge, i alt 2,64 ha

Skov: 2,64 ha takst 80, omregn.: 2,112 ha á kr. 90.000 kr. 190.080

Løbenr. 43, Hans og Jep Jepsen,
Matr. nr. 268, Uge, Uge, i alt 1,93 ha

Skov: 1,93 ha takst 90, omregn.: 1,7370 ha á kr. 90.000 kr. 156.330

Løbenr. 46, Kurt Jacobsen,
Matr.nr. 315 (tidl. 8), Røllum, Ensted, i alt 1,06 ha

Skov: 1,06 ha takst 40, omregn.: 0,4240 ha á kr. 90.000 kr. 38.160

Løbenr. 48, Verner Beck,
Matr.nr. 354 (tidl. 44), Røllum, Ensted, i alt 2,50 ha

Skov: 2,50 ha takst 68, omregn.: 1,7000 ha á kr. 90.000 kr. 153.000

Løbenr. 49, Troels Bertelsen,
Matr.nr. 94, Røllum, Ensted, i alt 1,85 ha

Skov: 1,85 ha, takst 75, omregn.: 1,3875 ha á kr. 90.000 kr. 124.875

I alt kr. 4.098.026
=====

Erstatningsbeløbene forrentes i henhold til naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3 fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, den 15. oktober 1998, og indtil erstatningen udbetales med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Erstatning til ejerne kan kun udbetales med eventuelle panthaveres samtykke.

Under Naturklagenævnets behandling af sagen har skovrider Per Krarup, og landbrugskonsulent Per Silius Emdal, Landboforeningen for Vestslesvig ydet konsulentbistand, for hvilken der fastsættes en godtgørelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 47 på kr. 9.570,- til Per Krarup og på kr. 30.885,- til Per Silius Emdal.

Endvidere fastsættes der en godtgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 47 til formanden for det nedsatte lodsejerudvalg, Andreas Hansen, på kr. 5.000,-.

Fredningen er et led i opfyldelsen af miljø- og energiministerens naturskovsstrategi. Derfor finder nævnet, at staten v/Miljø- og Energiministeriet, uanset at amtet har været medsagsrejser, skal udrede 90% og Sønderjyllands Amt 10% af den samlede erstatning på kr. 4.098.026 samt renter og tilkendte omkostningsbeløb.

Naturklagenævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de ejere, der har indbragt fredningsnævnets erstatningsafgørelse for Naturklagenævnet, eller for hvis vedkommende Naturklagenævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan endvidere påklages af Sønderjyllands Amt og af miljø- og energiministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede, jf. § 87, stk. 1. Klage indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

På Naturklagenævnets vegne

Inger Vaaben
viceformand

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter naturbeskyttelsesloven skal, jf. § 88, stk. 1, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Søgsmål, der kan prøves af Taksationskommissionen, kan dog ikke indbringes for domstolene, før kommissionens afgørelse foreligger, jf. § 8, stk. 2.

NATURKLAGENÆVNET
SEKRETARIATET

Frederiksborggade 15, 1360 København K

Tlf.: 3395 5700

Fax: 3395 5769

X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk400; C=dk

E-mail: nkn@nkn.dk

30 SEP. 1999

J.nr.: 97-111/500-0001

AGS

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. og 15. kontor

7915.00

Vedr. fredningen af Bolderslev og Uge Skove.

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelser i ovennævnte sag.

Opmærksomheden henledes på, at der er bestemt afståelse til staten v/
Skov- og Naturstyrelsen af følgende matr.nre.:

Bolderslev, Bjolderup:

-	Matr.nr. 14	5,61 ha	
-	Matr.nr. 16	1,82 ha	
-	Matr.nr. 17	3,54 ha	
-	Matr.nr. 26	1,96 ha	
-	Matr.nr. 66	2,16 ha	
-	Matr.nr. 100	9,35 ha	
-	Matr.nr. 174	4,51 ha	
-	Matr.nr. 232	2,44 ha	
-	Matr.nr. 424	1,68 ha	
-	Matr.nr. 521	3,40 ha	
-	Matr.nr. 530	4,06 ha	
-	Matr.nr. 575	5,35 ha	
-	Matr.nr. 583	1,19 ha	
-	Matr.nr. 624	0,24 ha	47,31 ha

Uge, Uge:

-	Matr.nr. 4	2,19 ha	
-	Matr.nr. 41	1,53 ha	
-	Matr.nr. 79	9,20 ha	
-	Matr.nr. 172	2,64 ha	
-	Matr.nr. 268	1,93 ha	17,49 ha

adsn 1996-1211/8-0000

Røllum, Ensted:

-	Matr.nr. 315 (tidl. 8)	1,06 ha		
-	Matr.nr. 354 (tidl. 44)	2,50 ha		
-	Matr.nr. 94	1,85 ha	5,41 ha	70,21 ha

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 41, stk.3, påhviler det ministeriet snarest at lade arealet udstykke og afholde de dermed forbundne udgifter.

Med venlig hilsen

Anne Grete Swainson

Fuldmægtig

direkte tlf.: 33955725

REG. NR. 7915.00

**Naturklagenævnets afgørelse
af 30. september 1999
i sagen om
fredning af Bolderslev og Uge Skove
i Sønderjyllands Amt
(J.nr. 97-111/500-0001)**

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt har den 15. oktober 1998 truffet afgørelse om fredning af 126 ha af Bolderslev og Uge Skove, helt eller delvis omfattende 48 ejendomme i Tinglev og Åbenrå Kommuner (Bolderslev, Røllum og Uge ejerlav) i Sønderjyllands Amt.

Erstatning er tilkendt 22 lodsejere med i alt kr. 2.646.700.

Formålet med fredningen var at sikre arealerne som "naturskov", jf. miljø- og energiministerens "Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper" fra 1992, udgivet i bogform i 1994. Arealerne i Uge skulle ifølge fredningsafgørelsen drives ekstensivt med plukhugst. Arealerne i Bolderslev og Røllum skulle overgå til "urørt naturskov" uden indgreb af nogen art, dog skulle afvandingen føres tilbage til de naturbetingede afvandingsforhold. Fredningen omfattede ikke arealer i Rødekro Kommune.

Fredningssagen blev rejst den 15. juli 1996 af Skov- og Naturstyrelsen og Sønderjyllands Amt med henvisning til naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 3. Fredningsforslaget omfattede ca. 146 ha, herunder ca. 20 ha i Rødekro kommune, som helt eller delvist omfattede yderligere 10 ejendomme.

Medens fredningssagen har verseret, har Skov- og Naturstyrelsen på baggrund af arbejdet i et nedsat lodsejerudvalg rekvireret Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, ved Strukturdirektoratet, til at udføre en jordfordeling. Jordfordelingen har bl.a. medført, at nogle lodsejere

har fået erstatningsjord uden for fredningsområdet, samt at mere end halvdelen af det areal, som fredningsforslaget omfattede, er overgået til staten ved overenskomst. Det gælder også 9 af de 10 parceller i Rødekro kommune, som ikke blev fredet ved fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse er blevet forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 42. Afgørelsen er endvidere blevet påklaget af samtlige private lodsejere, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Sønderjyllands Amt i henhold til naturbeskyttelseslovens § 43.

Fredningsområdet:

Bolderslev og Uge Skove er blandt de ganske få og små rester af Danmarks oprindelige skove og rummer naturværdier - arter af dyr og planter, som ellers er forsvundet, og repræsentanter for de oprindelige danske stammer af skovtræer. Skovene ligger på en meget uensartet, relativt flad jordbund med vanskelige afvandringsforhold. Det betyder stor variation i vekslen mellem tør og våd/sumpet skovbund og med mange arter af skovtræer. Skoven har altid ligget relativt afsides, så udnyttelsen og dermed kulturpåvirkningen helt op til i dag har været ekstensiv. Det har været et aktiv for nogle ejere at kunne hugge brænde til eget brug.

Skovene omfatter en række skovparceller. Hertil kommer nogle landbrugsarealer dels mellem skovparcellerne og dels som randomgivelser til skovene. Der er tale om op imod 60 parceller, og de enkelte skovparceller er små, hvilket har forhindret en egentlig træproduktion. Det er derfor efter danske forhold et stort skvområde, der fremstår varieret og kun i ringe omfang påvirket af moderne skovdyrkningsmetoder. I skoven vokser både storbladet og småbladet lind samt deres krydsninger, i et omfang, der er meget usædvanligt i Danmark. Linden er selvforrygende både ved rodskud og frø. Endvidere rummer området en bestand af bjergsalamandre.

Fredningsområdet ligger i landzone. I Sønderjyllands Amts Regionplan 1993 - 2004 er Bolderslev og Uge Skove udlagt som naturområde, hvor der bl.a. normalt ikke tillades etablering af større, tekniske anlæg. I amtets fredningsplan er området tillagt særlig biologisk og landskabelig værdi.

Nogle af moserne og de omkringliggende overdrev og enge er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og de øvrige biotoper er omfattet af skovlovens § 16, stk. 3, d.v.s. at de ikke må dyrkes, afvandes, tilplantes eller på anden måde ændres, uanset at de er mindre end de a-

realstørrelser, der er angivet i naturbeskyttelseslovens § 3. En del af skovarealerne er fredskovspligtige i henhold til skovloven. Et af vandløbene inden for fredningsområdet er målsat som naturvidenskabeligt referenceområde. I amtets skovrejsningsplan er selve fredningsområdet udpeget som område, hvor tilplantning er uønsket. Bolderslev og Uge skove, d.v.s. samtlige skovarealer, også de der ligger i Rødekro kommune, er blandt de 194 områder i Danmark, der er udpeget som EF-habitat-område jf. Rådskonferens nr. 92/43 af 21. maj 1992 med senere ændringer.

Klager og udtalelser til Naturklagenævnet:

- A. Skov- og Naturstyrelsen, der sammen med amtet er sagsrejsere, har anført, at der er tale om et efter danske forhold stort, sammenhængende skovområde, der i dag har et meget varieret naturindhold og er meget lidt kulturpåvirket. Der er tale om en enestående naturskovslokalitet, som derfor er højt prioriteret som led i opfølgningen af miljø- og energiministerens naturskogsstrategi. Styrelsen har anket fredningskendelsen med påstand om, at de arealer, der er beliggende i Rødekro Kommune, skal inddrages i fredningen, således som det fremgik af fredningsforslaget. Styrelsen finder det grundlæggende i strid med formålet med fredningen at udtage disse områder. Det er i den forbindelse uden betydning, at staten har erhvervet dele af det fredede område. Styrelsen finder endvidere, at fredningskendelsens bestemmelser om en overgangsordning for plukhugst i de områder, der er udlagt til urørt skov, bør ophæves. Baggrunden herfor er, at det efter bestemmelsen er uklart, hvem der er berettiget til plukhugst. Hertil kommer, at det ikke vil være muligt at påbegynde den naturgenopretning, herunder vandstandshævning, der ifølge fredningskendelsen skal være gennemført inden for 10 år, når det ikke kan afgøres, hvor der eventuelt kan være lodsejere, der har krav på og ønsker om at foretage plukhugst.
- B. Sønderjyllands Amt har, skønt amtet var medrejsere af frednings sagen, udtalt, at arealerne i Rødekro Kommune skal holdes uden for fredningen, samt at fredningskendelsens overgangsbestemmelser for plukhugst i de arealer, der er udlagt til urørt skov, bør fastholdes.
- C. Rødekro Kommune har udtalt, at en bevarelse af arealerne som naturskove bør ske ved aftaler med de enkelte lodsejere.
- D. Danmarks Naturfredningsforening har udtalt, at efter foreningens opfattelse er det klart i strid med fredningens formål, at områderne i

Rødekro Kommune ikke er medtaget i fredningen. Hele det foreslåede skovområde og de tilstødende randarealer vurderes at være af stor vigtighed.

E. Landboforeningen for Vestslesvig har på vegne af 20 lodsejere (løbenr. 10, 12, 13, 16, 17, 21, 25, 27, 30, 31, 35, 38, 39, 40, 43, 46, 47, 48, 49 og 51) principalt udtalt, at man ikke ønsker en fredning. Subsidiært kan man acceptere fredningen, fordi staten har opkøbt så meget af skoven. Klagerne finder dog, at alle privatejede arealer ved fredningen bør udlægges til plukhugst. Man kan acceptere fredningen ud fra det i kendelsen lagte erstatningsniveau på trods af, at man over for fredningsnævnet har anført højere krav. Det gælder dog ikke erstatningsniveauet for urørt skov, som man finder for lavt, da der er lagt så strenge restriktioner på disse arealer, at der næsten er tale om en total ekspropriation. Samtidig anmodes om, at Naturklagenævnet vil se velvilligt på lodsejeres eventuelle ønsker om statslig overtagelse under fredningssagens fortsatte behandling.

Af de 20 lodsejere har 7 (løbenr. 25, 27, 30, 31, 35, 43 og 46) fremsendt selvstændige/supplerende klager (F til L). Derudover er der 1 lodsejer (M), som ikke er med i den fælles klage. Endelig har Landboforeningen rettet en særskilt henvendelse (N) vedrørende et areal, der var medtaget i fredningsforslaget, men som ikke er medtaget i fredningskendelsen.

F. René Larsen (Løbenr. 25, matr.nr. 174, Bolderslev) har fundet erstatningen for lille. Hans areal er udlagt til urørt skov, og han har anført, at de kriterier, der er fastsat for plukhugst i den 10 års overgangsperiode, vil forhindre ham i at dække sit behov for brændsel og dermed påføre ham udgifter til anden opvarmning.

G. Johan A. Nielsen (Løbenr. 27, matr. nre. 232, 424 og 521, Bolderslev) har bl. a. anført, at overgangsbestemmelserne om plukhugstdrift i 10 år på de arealer, der er udlagt som urørt skov, bør fastholdes. Endvidere har klageren anført, at erstatningen er for lav, og at de ombytningsværdier, der har været anvendt ved jordfordelingen, ikke uden videre burde have været anvendt ved beregningen af fredningserstatningen. Endvidere er det klagers opfattelse, at fredningen er i strid med grundlovens § 73 og med menneskerettighedserklæringen, fordi der efter hans opfattelse ikke er blevet ydet fuld erstatning.

- H. Johannes Rasmussen, (Løbenr. 30, matr.nre. 530, 575 og 583, Bolderslev) har ved landboforeningens konsulent klaget over vurderingen og takstfastsættelsen af 0,35 ha af matr.nr. 575, som han i henhold til de foreliggende kort finder bør være takst 85 og ikke takst 55.
- I. Ruth Sommer Larsen (Løbenr. 31, matr. 624, Bolderslev) har anført, at de restriktioner, som fredningen medfører, er af en sådan art, at der nærmest er tale om total ekspropriation, og at der bør fastsættes en erstatning på minimum kr. 15.000, fordi fredningen er meget tungtvejende på små arealer.
- J. Asmus Møller Hansen (Løbenr. 35, matr.nr. 4, Uge) har protesteret imod, at en privat fællesvej til og igennem Uge Skov er blevet nedlagt.
- K. Hans og Jep Jepsen (Løbenr. 43, matr. nr. 268, Uge) har navnlig anført, at de bør have en større erstatning.
- L. Kurt Jacobsen (Løbenr. 46, matr. nr. 8 Røllum) har navnlig anført, at erstatningen er for lav.
- M. Steen Axholt (Løbenr. 37, matr. nr. 41 Røllum), der ikke er omfattet af den generelle klage, har fremsendt en selvstændig klage, hvoraf det fremgår, dels at fredningen bør ophæves, og dels, at der er fejl i matr. betegnelsen. Klageren har samtidig meddelt, at staten kan overtage hans arealer for en pris af kr. 100.000 pr. ha.
- N. Landboforeningen for Vestslesvig har på vegne Niels E.B. Kristensen (Matr.nr. 194 Alslev, Hjorkær), hvis areal ligger i Rødekro Kommune og ikke var omfattet af fredningen, meddelt, at såfremt arealet inddrages i fredningen, vil det medføre erstatningskrav, herunder for lerforekomster.

Naturklagenævnets behandling af sagen:

Naturklagenævnet har som udgangspunkt for sin behandling af sagen lagt til grund, at en fredning af Bolderslev og Uge skove som fremtidig, urørt naturskov vil kunne sikre beskyttelsen af et helt enestående naturområde og samtidig medvirke til realiseringen af Miljø- og Energiministeriets naturskavsstrategi, der overordnet har til formål at bevare de danske skoves biodiversitet, herunder den genressource, der ligger i skovene.

Der har derfor fra starten af sagens behandling tegnet sig et flertal for at gennemføre en fredning af området.

Nævnet har under sine drøftelser om fredningsområdets afgrænsning specielt set på de arealer i Rødekro Kommune, der oprindeligt var omfattet af fredningsforslaget. Ud fra et ønske om at bevare skoven som en sammenhængende helhed, var der flertal for i overensstemmelse med fredningsforslaget igen at inddrage disse arealer under fredningen. På nær et enkelt privatejet areal er disse arealer nu opkøbt af staten i forbindelse med den sideløbende jordfordelings sag.

Ifølge fredningsnævnets afgørelse kunne arealerne i Uge Skov drives ekstensivt med plukhugst, mens arealerne i Bolderslev Skov efter en overgangsperiode skulle være urørt skov. Naturklagenævnet har under sine drøftelser om arealernes anvendelse fundet det bedst stemmende med fredningens formål at begrænse adgangen til plukhugst yderligere. Flertallet har således fundet, at plukhugst skulle udelukkes i Bolderslev, mens plukhugst i Uge Skov skulle begrænses til ejers tid, dog maksimalt 25 år.

Eftersom der med dette udgangspunkt blev tale om væsentlige stramninger for lodsejerne i forhold til fredningsnævnets afgørelse, blev det drøftet, om en afståelse til staten kunne være en bedre løsning for alle parter i den situation, der nu var opstået. Der ville ydermere kunne dannes et større flertal i nævnet for en fredning, hvis samtlige privatejede arealer omfattet af fredningen blev afstået til det offentlige i forbindelse med fredningen. Ved en afståelse til det offentlige ville adgangen til plukhugst umiddelbart ophøre.

Herefter blev lodsejerne orienteret om nævnets beslutninger om at begrænse plukhugsten yderligere, hvilket i forhold til fredningskendelsen indebar indskrænkninger i lodsejernes muligheder for at anvende arealerne. Lodsejerne blev samtidig orienteret om nævnets overvejelser om eventuel afståelse til det offentlige. Lodsejerne blev anmodet om at fremsætte eventuelle bemærkninger til en afståelse.

På baggrund af de indkomne svar fra lodsejerne blev der afholdt møder med nogle få af lodsejerne med henblik på at få afklaret lodsejernes synspunkter i forhold til en eventuel afståelse til det offentlige.

Endvidere blev der afholdt møde med repræsentanter for det jagtudvalg, der blev nedsat af lodsejerne, for at afklare forhold omkring jagten i området, idet det under sagens behandling var blevet klart, at jagten havde særlig betydning for lodsejerne. Drøftelserne koncentrerede sig om

dannelsen af en jagtforening med medlemmer med overvejende lokal tilknytning. Foreningen skulle kunne drive jagt på alle arealer i skoven.

I sidste fase af sagens behandling var 3 lodsejere med et samlet areal på 12,77 ha imod en afståelse, mens 15 lodsejere med et samlet areal på 57,44 ha kunne acceptere en afståelse, forudsat at de kunne sikres en jagt i hele området.

Som et led i jordfordelingssagen er der sket opmåling af samtlige arealer omfattet af fredningsforslaget. Det er i den forbindelse konstateret, at det samlede areal, der er omfattet af fredningen, udgør 155 ha og ikke som anført i fredningsforslaget 146 ha. Unøjagtighederne vedrører stort set ikke arealer, der er omfattet af afgørelsen om erstatning som følge af fredningen.

Naturklagenævnets afgørelse:

I sagens behandling har deltaget 12 af Naturklagenævnets 13 medlemmer: Inger Vaaben (formand), Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, J.J. Bolvig, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kar-del, Jens Steffensen, Hans Christian Schmidt, Poul Søgaard og Svend Ta-anquist).

Generelt finder nævnet, at der er tale om et enestående område, med store og sjældne naturværdier, hvis beskyttelse dels er vigtig for den danske natur dels kan medvirke til at opfylde Danmarks internationale forpligtelser. Der er tale om mange forskellige ejere, og der er behov for restriktioner, der kan være byrdefulde for den enkelte ejer.

Efter besigtigelse og offentligt møde den 4. maj 1999 besluttede nævnet med et flertal på 7 medlemmer at frede Bolderslev og Uge Skove. Flertallet kunne endvidere tiltræde den afgrænsning af fredningsområdet, som fredningsnævnet har fastlagt, dog med den ændring, at fredningsområdet udvides til også at omfatte de ca. 20 ha, der er beliggende i Rødekro Kommune, og som var omfattet af fredningsforslaget.

Yderligere to medlemmer (Bent Hindrup Andersen og Svend Aage Jensen) fandt, at en fredning var den bedste måde til at sikre området som urørt skov, og at plukhugsten måtte indstilles nu, for at regulering af vandstandsforholdene tilbage til det oprindelige kunne påbegyndes. Disse medlemmer kunne derfor tilslutte sig flertalsbeslutningen om at frede, men de fandt, at fredning kun burde ske, såfremt de private arealer i medfør af naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 4, blev afstået til det offentlige i forbindelse med fredningen. I den forbindelse kunne der eventuelt etableres en særlig ordning for jagten i det fredede område.

3 medlemmer (Aage Brusgaard, Ole Pilgaard Andersen og Hans Christian Schmidt) fandt, at en fredning var overflødig og urimelig over for de lodsejere, hvis behandling af skoven gennem tiderne er årsagen til, at den i dag rummer så store naturværdier.

Efter nærmere drøftelser og undersøgelser om eventuel afståelse efter naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 4, blev voteringen fortsat den 13. september 1999, hvor 9 medlemmer deltog: (Inger Vaaben (formand), Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Jens Steffensen, Poul Søgaard og Svend Taanquist).

Nævnet besluttede med et flertal på 7 medlemmer, at de privatejede arealer, som fredningen omfatter, skal afstås til det offentlige i

medfør af naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 4. Beslutningen indebærer, at der i forhold til stemmeafgivelsen den 4. maj 1999 er et flertal på 9 for at gennemføre en fredning.

Flertallet har lagt vægt på, at indholdet af lodsejernes ejendomsret efter fredningens gennemførelse vil være så begrænset, at der næsten er tale om fuldstændig ekspropriation.

Hertil kommer, at man ved at samle de mange små parceller under en ejer, forbedrer mulighederne for at opnå en fornuftig helhedsløsning og sikrer den samfundsmæssigt set mest effektive gennemførelse af fredningen.

2 medlemmer (Aage Brusgaard og Ole Pilgaard Andersen) kunne, i overensstemmelse med deres stemmeafgivelse den 4. maj 1999, ikke gå ind for en statslig overtagelse af arealerne.

Nævnet besluttede enstemmigt, at fredningsafgørelsen skal indeholde en bestemmelse om, at en jagtforening med overvejende lokal tilknytning skal have særlige muligheder for jagt på det fredede område.

Idet fredningsafgørelsen af 15. oktober 1998 ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 155 ha store område, der er afgrænset på det kort, som hører til Naturklagenævnets afgørelse (fredningskortet):

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål i overensstemmelse med "Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper" fra 1992 og de hensyn, der ligger til grund for skovlovens § 18, at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre- og planteliv kan udvikles og beskyttes, hvilket bl.a. sikres igennem de åbne, ekstensivt græssede arealer omkring skoven.

Den arts- og individmæssige variation i plantevæksten skal have mulighed for at udvikle sig naturligt, således at variationen i træernes og buskenes art, alder og krogethed m.v. bevares. I den del, der udlægges til urørt skov, skal afvandingen af skoven føres tilbage til de naturbetingede afvandingsforhold.

Det varierede landskabsbillede med de uregelmæssige skovbryn og med et relativt ringe præg af tekniske anlæg skal bevares.

Landbrugsarealerne omkring skoven skal overgå til og fastholdes i ekstensiv drift som åbne, græssede overdrev og enge, mens landbrugsarealerne i skoven skal gro naturligt til og dermed efterhånden overgå til urørt skov.

Fredningen skal tillige sikre og regulere offentlighedens ret til at færdes og opholde sig i området.

§ 2. Afståelse.

Til Staten v/Skov- og Naturstyrelsen afstås alle de af fredningen omfattede, privatejede arealer, jf. naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 4. Det drejer sig om følgende matr.nre.:

Bolderslev, Bjolderup:

-	Matr.nr. 14	5,61 ha	
-	Matr.nr. 16	1,82 ha	
-	Matr.nr. 17	3,54 ha	
-	Matr.nr. 26	1,96 ha	
-	Matr.nr. 66	2,16 ha	
-	Matr.nr. 100	9,35 ha	
-	Matr.nr. 174	4,51 ha	
-	Matr.nr. 232	2,44 ha	
-	Matr.nr. 424	1,68 ha	
-	Matr.nr. 521	3,40 ha	
-	Matr.nr. 530	4,06 ha	
-	Matr.nr. 575	5,35 ha	
-	Matr.nr. 583	1,19 ha	
-	Matr.nr. 624	0,24 ha	47,31 ha

Uge, Uge:

-	Matr.nr. 4	2,19 ha	
-	Matr.nr. 41	1,53 ha	
-	Matr.nr. 79	9,20 ha	
-	Matr.nr. 172	2,64 ha	
-	Matr.nr. 268	1,93 ha	17,49 ha

Røllum, Ensted:

-	Matr.nr. 315 (tidl. 8)	1,06 ha	
-	Matr.nr. 354 (tidl. 44)	2,50 ha	
-	Matr.nr. 94	1,85 ha	5,41 ha 70,21 ha

§ 3 Generelle bestemmelser.

1. Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure, boder og lignende eller anbringes andre faste indretninger. Fredningsnævnet kan dog tillade, at der på de arealer, der er udlagt til høslet og græsning,

opsættes sædvanlige læskure og fangstfolde for kreaturer på betingelse af, at de fjernes, såfremt græsning på arealerne ophører. Endvidere må der ikke anbringes hytter, beboelsesvogne, telte eller andet, der kan tjene til ophold eller overnatning.

2. Der må ikke etableres skydebaner, motorbaner eller campingpladser eller foretages deponering eller oplag af nogen art.
3. Der må ikke opstilles vindmøller, master eller lignende eller føres luftledninger eller lægges kabler gennem området.
4. Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanligt husdyrhegn på græsningsarealerne.
5. Der må ikke anlægges nye stier eller ske omlægning af eksisterende stier, jf. dog § 7.
6. Der må ikke foretages terrænændringer, jf. dog § 6 og 7.
7. Der må ikke etableres nye vandløb, grøfter eller dræn. Eksisterende vandløb og grøfter, som udelukkende afvander det fredede område, må ikke reguleres eller vedligeholdes. Vandløb, der tjener til vands passage fra ikke-fredede arealer gennem det fredede areal, kan således fortsat vedligeholdes, jf. i øvrigt vandløbslovens og naturbeskyttelseslovens bestemmelser.
8. Der må ikke ske tilplantning, gentilplantning eller kunstig tilsåning.

§ 4. Særlige bestemmelser for skovarealer.

1. Samtlige skovarealer inden for fredningens område overgår fra denne afgørelses dato til urørt skov og skal henligge uden indgreb af nogen art. Der må således ikke fældes træer eller sankes brænde. Døde træer, grene og stubbe må ikke fjernes, jf. dog § 6. Buske og urter må ikke plukkes eller fjernes på anden måde. Dyr må ikke fjernes, bortset fra egentligt jagtudbytte, jf. § 8.
2. Efter fredningsnævnets godkendelse kan Skov- og Naturstyrelsen give tilladelse til, at der fjernes pødekviste og mindre frømængder fra træer og buske i genbevarings øjemed og forsøg, ligesom plante- og dyremateriale kan fjernes i mindre omfang i forbindelse med videnskabeligt arbejde, der kan understøtte fredningens formål.

FORTEGNELSE

Over matrikelnumre, der helt eller delvist
er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999

Nybøl, Hjordkær:

Matr. nr. 3, 4, 14, 25 og 121.

Alslev, Hjordkær:

Matr.nr. 1, 99, 124 141 og 194.

Bolderslev, Bjolderup:

Matr.nr.: 3, 13, 14, 15, 16, 17, 22, 24, 26, 38?, 41, 47, 61, 62, 66,
84, 100, 170, 174, 211, 232, 324, 424, 440, 521, 530, 575, 583, 624, 970
og 978.

Uge, Uge:

Matr.nr. 1, 4, 14, 41, 79, 172, 191, 217 og 268.

Røllum, Ensted:

Matr.nr. 3 (298), 5, 6 (306), 11 (326), 94, 315 (8) og 354 (44).

forløb hvert femte år kan reguleres op eller ned, efter en vurdering af udviklingen.

7. Uenighed i forbindelse med jagtlejeaftalen afgøres af fredningsnævnet.

§ 9. Andre bestemmelser.

1. Afståelsen anses i økonomisk henseende at være sket fra datoen for denne afgørelse.
2. Alle rettigheder over de afståede arealer, jf. § 2, bortfalder, jf. naturbeskyttelseslovens § 41, stk. 3, 1. pkt.
3. De i forbindelse med afståelserne nødvendige foranstaltninger gennemføres af staten v/Skov- og Naturstyrelsen og for statens regning, jf. naturbeskyttelseslovens § 41, stk. 3, 2. pkt.

§ 10. Dispensation.

Fredningsnævnet kan, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, give dispensation fra bestemmelserne i §§ 3, 4, 5, 6, 7 og 8, når det ansøgte ikke kommer i strid med fredningens formål.

På Naturklagenævnets vegne

Inger Vaaben
Viceformand

Fredningsafgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal, jf. § 88, stk. 1, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. (For klage vedrørende erstatningsfastsættelsen, se klagevejledningen til erstatningsafgørelsen af d.d.)

måde være tilladt at fjerne træer, der skønnes at være til fare for trafikken på offentlig vej.

Efter fredningsnævnets godkendelse kan der iværksættes bekæmpelse af uønsket vegetation, bestående af indførte og indslæbte arter, hvis disse truer med at sprede sig over fredningsområdet til skade for fredningens formål.

§ 7. Offentlighedens adgang og færdsel.

1. Det pålægges Staten v/Skov- og Naturstyrelsen at sikre offentligheden mulighed for færdsel ad en stiforbindelse, som kan kanalisere adgang og færdsel under hensyn til fredningens formål.
2. Fredningsnævnet kan begrænse offentlighedens færdsel i fuglenes yngletid, eller hvis det i øvrigt skønnes nødvendigt under hensyn til fredningens formål.

§ 8. Jagt.

1. Jagtretten i det fredede område tilhører Staten v/Skov- og Naturstyrelsen.
2. Jagt er kun tilladt i det omfang, det er foreneligt med fredningens formål. Eventuel uenighed om dette spørgsmål afgøres af fredningsnævnet.
3. Såfremt der oprettes en jagtforening, hvis medlemmer overvejende har lokal tilknytning, skal Staten v/Skov- og Naturstyrelsen snarest herefter indgå en jagtlejeaftale vedrørende det fredede areal med denne forening.
4. Aftalen skal være uopsigelig i 30 år. Fra jagtforeningens side kan aftalen opsiges med 1 års varsel.
5. Jagten kan under hensyn til fredningens formål af udlejeren begrænses til et nærmere angivet antal jagter pr. år, og der kan fastsættes bestemmelser om, hvor lang en periode, der som minimum skal være imellem hver jagt.
6. Prisen for jagtlejen skal i 1999 priser fastsættes til kr. 200 pr. ha og reguleres efter nettoprisindexet, idet prisen dog under aftalens

§ 5. Særlige bestemmelser for landbrugsarealer.

1. Landbrugsarealerne inden for fredningens område opdeles i "landbrugsarealer til græsning og høslet" og "landbrugsarealer til naturlig tilgroning".
2. Arealer, der på fredningskortet er markeret med signatur for "landbrugsarealer til græsning og høslet", må kun anvendes til disse formål. De må ikke opdyrkes, kalkes og gødes, og der må ikke anvendes bekæmpelsesmidler.
3. Arealer, der på fredningskortet er markeret med signatur for "landbrugsarealer til naturlig tilgroning" må fra denne afgørelses dato kun anvendes til dette formål, jf. dog nr. 4 og §§ 6, 7 og 8.
4. De på fredningskortet viste levende hegn skal bevares og kan stævnes af hensyn til foryngelse. Hegnsklipper må ikke anvendes.
5. Sten- og jorddiger skal bevares.

§ 6. Naturpleje.

Med henblik på opfyldelsen af fredningens formål pålægges det Staten v/Skov- og Naturstyrelsen straks at påbegynde iværksættelsen af følgende plejeforanstaltninger:

1. at hæve vandstanden i moser og vådområder ved lukning af grøfter,
2. at frilægge rørlagte vandløb og lukke grøfter og dræn,
3. at drive græsning og høslet på enge og overdrev, herunder eventuelt i begrænset omfang også på matr.nr. 194 Alslev, Hjordkær, hvor dette er nødvendigt for at bevare vandhullerne,
4. at fjerne nåletræer overalt og overlade arealerne til naturlig tilgroning,
5. at fjerne indhegninger og affald og jævne skovspor
6. hvor det er nødvendigt af hensyn til offentligheden sikkerhed ved færdsel i skoven, jf. § 7, at fjerne syge, væltede eller farlige træer ved veje og anlagte stier, således at veddet skubbes ind på skovbunden og efterlades til naturligt henfald. Det skal på samme

FREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 7915-00

Den 15. oktober 1998 afsagde **FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDER-
JYLLANDS AMT** i

sag 38/1996:

**Fredning af Bolderslev og Uge skove i Rødekro, Tinglev og
Åbenrå kommuner**

følgende

K E N D E L S E:

Ved skrivelse af 15. juli 1996 rejste Miljø- og Energiministeriet, Skov- og Naturstyrelsen og Sønderjyllands Amt fredningssag for Bolderslev og Uge skove beliggende i Rødekro, Tinglev og Åbenrå kommuner og omfattende et areal på ca. 146 ha fordelt på 113 ha skov og 33 ha landbrugsarealer.

I følge fredningspåstanden er formålet med fredningen at sikre Bolderslev og Uge skove som naturskov, hvor størstedelen skal være urørt skov, og hvor et naturligt, varieret dyre- og planteliv kan udvikle sig i hele området. Skov- og landbrugsdriften skal derfor ophøre helt på størstedelen heraf. Det anføres videre, at det naturlige samspil mellem skoven og de umiddelbart tilstødende åbne arealer er vigtig for dyr og planter udvikling og spredning og for bevaring af landskabsbilledet. Randarealerne omkring skoven skal derfor sikres som åbne, ekstensivt græssede overdrev og enge. Fredningen skal forhindre, at den nuværende artsmæssigt og aldersmæssigt blandede løvskov erstattes af ensartede bestande af løv- eller nåletræ, ligesom det skal forhindres, at intensiv landbrugsdrift på randarealerne med brug af sprøjtemidler og gødning påvirker naturskoven i negativ retning. Den naturlige udvikling af området skal understøttes gennem en vis pleje.

Om baggrunden for fredningen er videre anført, at Danmark oprindeligt har været et næsten skovklædt land. I dag er omkring 12% af landet skovdækket, men i slutningen af 1700-tallet var skovarealet nede på et par %. Størstedelen af landets skove var således plantede og påvirket af skovdriften. Oprindeligt løvskov dækker i dag mindre end 1% af landet. Disse meget små rester af landets oprindelige skove rummer imidlertid mange naturværdier - arter af dyr og planter, som ellers er forsvundet, og repræsentanter for de oprindelige danske stammer af skovtræer. Som opfølgning af FN's miljøkonference i Rio de Janeiro, hvor Danmark bl.a. underskrev konventionen om biologisk mangfoldighed, har Miljø- og Energiministeren udarbejdet en strategi for beskyttelse af de danske naturskove. Denne strategi gælder både private og statslige arealer og tilsigter således også udlæg af urørt skov i de private skove. Det skal ske primært gennem aftaler med den enkelte skovejjer, men hvor skoven f.eks. er ejet af forholdsvist stort antal lodsejere kan en fredning være det bedst egnede instrument. Det skønnes, at af Danmarks 417.000 ha skov er under 500 ha urørt skov. Tallet ønskes inden år 2000 hævet til 5.000 ha urørt skov samt 4.000 ha med gamle driftsformer.

Om Bolderslev og Uge skove er det bl.a. anført, at skoven ligger på en meget uensartet, relativt flad jordbund med vanskelige afvandingsforhold. Dette betyder stor variation i skoven med vekslen mellem tør og våd/sumpet skovbund og med mange arter af skovtræer. Skoven har altid ligget relativt afsides, så udnyttelsen og dermed kulturpåvirkningen helt op til i dag har været ekstensiv. Det har været et aktiv for enkelte ejere at kunne hugge brænde til eget brug. De små skovparceller har forhindret en rationel skovdrift, så det er et efter danske forhold stort skovområde, der fremstår varieret og lidet kulturpåvirket. I skoven vokser både storbladet lind og småbladet lind, ligesom deres krydsning er repræsenteret. Linden er selvforrygende, både ved rodsrud og frø, hvilket er yderst sjældent i Danmark.

FREDNINGSSAGENS BEHANDLING

Fredningsforslaget er bekendtgjort i Statstidende den 7. august 1996 og i de lokale aviser den 6. august 1996.

Der har været afholdt offentligt møde med lodsejerne og andre interesserede den 18. oktober 1996. Den generelle holdning hos lodsejerne var, at de foreslåede fredningsbestemmelser var for vidtgående, men at de fleste lodsejere kunne tilslutte sig en fredning på andre vilkår, herunder en vis plukhugst i hele skoven.

Efter dette møde har der været afholdt en række møder mellem et lodsejerudvalg og sagsrejserne. Skov- og Naturstyrelsen har efter samråd med lodsejerudvalget i sommeren 1997 foranlediget en sagkyndig undersøgelse af skovens biologiske kvaliteter. I en vurdering på grundlag af undersøgelserne er bl.a. anført, at disse viser, at Bolderslev og Uge skove har et højt præg af naturskov. Skoven har været ekstensivt udnyttet og er kun i ringe grad afvandet. Den høje frekvens af småbladet lind afspejler en lang kontinuitet og en ringe påvirkning af moderne forstlige dyrkningsmetoder. Fundet af de rødlistede arter, storbladet lind og sort pil i skoven som det eneste kendte sted i Jylland tyder på en ringe menneskelig påvirkning af naturgrundlaget i skoven. I moserne og i de muldrige dele af skoven er der fundet adskillige svampearter med høj indikatorværdi for naturskov. Lavfloraen rummer som et dominerende element en række arter, der er karakteristiske for naturskov. Der er fundet et par interessante arter af biller, der er knyttet til dødt ved og til svamp på dødt træ, der vidner om, at der er tale om en gammel skov med en lang skovkontinuitet. Det anføres videre, at trods sit oprindelige skovpræg er Bolderslev og Uge skove dog ret fattig på store træer og dermed på henfaldne træer med stammede hulheder, store døde grene og stammer og grene med træsvamp. Tilsvarende er skovbunden fattig på dødt ved. I en konklusion anføres:

"Undersøgelserne peger på, at det ikke er afgørende eller en entydig biologisk fordel, at hele området ved fredning udlægges som urørt skov. Dele af skvområdet kan fastholdes

med en variation i retning af den nuværende med ekstensive driftsformer, dog gerne, så der opnås større dimensioner og mere dødt ved. Der bør dog sikres sammenhængende, betydende områder med urørt skov til fri udvikling af dynamikken på naturens egne betingelser. Dette bør kombineres med sikring af de hydrologiske forhold, f.eks. ved lukning af grøfter i de samme områder."

Ved skrivelse modtaget i Fredningsnævnet den 23. juni 1998 har sagsrejserne fremsendt et revideret forslag. Af fremsendelsesskrivelsen fremgår bl.a., at lodsejerudvalget den 29. april 1998 har anmodet om, at fredningssagen frafaldes, da forslaget ikke tilgodeser lodsejernes ønsker i tilstrækkelig grad. Sagsrejserne har anført, at udgangspunktet i forhandlingerne har været det oprindelige fredningsforslag, men at man mener at have imødekommet lodsejerønskerne for så vidt, at der i det ændrede forslag accepteres plukhugst i Uge skov samt begrænset plukhugst i en overgangsperiode på 10 år i Bolderslev skov. Det er i den nævnte skrivelse videre anført, at Skov- og Naturstyrelsen har rekvireret og bekoster en jordfordeling i området for at gøre det muligt at sikre de arealer, der pålægges fredning, til statslig ejendom, hvis lodsejerne ikke fortsat ønsker at eje et freddet areal, eller alternativt at give de lodsejere, som ønsker det, mulighed for at få erstatning for værdiforringelsen af ejendommen i form af penge eller kompensationsarealer udenfor fredningen. Pr. 24. marts 1998 var der i forbindelse med jordfordelingen købt 24 ha skov (12 lodder) og 32 ha ager (6 lodder) svarende til størsteparten af de landbrugsarealer, der ligger indenfor fredningsforslagets områdeafgræsning. I forvejen ejer staten 6 ha skov i fredningsområdet.

I skrivelse af 28. juli 1998 har Aabenraa Statsskovdistrikt oplyst, at jordfordelingen har været mere omfattende, og at staten har erhvervet 35 lodder på ialt 73,63 ha med skæringsdato den 1. september 1998.

Der har den 18. august 1998 været afholdt lodsejermøde, og efterfølgende har Nævnet besigtiget området. Indkaldelse til mødet har været bekendtgjort i Statstidende den 4. juli

1998 og i lokale aviser den 2. og 11. juli 1998.

Under mødet har sagsrejsjerne fastholdt det reviderede forslag og anført, at en så vidtgående plukhugst som ønsket af lodsejerne vil gøre forslaget, der tilsigter urørt skov, meningsløst.

Lodsejerne har kritiseret en række punkter i forslaget og særligt anført, at forslaget er altfor vidtgående og reelt fratager dem deres ejendomsret. Når der ikke må foretages plukhugst, må de kun færdes i skoven og evt. drive jagt. Skoven har de kvaliteter, den har, på grund af ejernes indsats. Lodsejerne ser gerne en status quo-fredning med plukhugst, udfra den måde skoven forvaltes nu. Det er lodsejernes opfattelse, at der nærmest er forhandlet på skrømt, idet sagsrejsjerne hele tiden har ville fastholde urørt skov.

Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Botanisk Forening har anbefalet forslaget.

NÆVNETS STILLING TIL FREDNINGSPÅSTANDEN:

Ved afgørelsen af sagen har det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, de kommunalvalgte medlemmer Volmer Kryger (Rødekro kommune), Jens Egon Jørgensen (Tinglev kommune), Ove Schaadt (Åbenrå kommune), og formanden Claus Kejser deltaget.

Nævnet må ved vurderingen af sagen tage udgangspunkt i formålsbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 1, sammenholdt med de strategier, som Miljø- og Energiministeriet har udfærdiget vedrørende de danske naturskove og til opfyldelse af konventionen om den biologiske mangfoldighed.

3 af nævnets medlemmer (Jens Egon Jørgensen, Ove Schaadt, Claus Kejser) finder, at det område, der foreslås fredet, efter de biologiske undersøgelser må anses som enestående, og at værdierne må sikres fremover, uafhængigt af fremtidige ejerforhold. Der må endvidere lægges betydelig

vægt på de forpligtelser, som Danmark har påtaget sig internationalt, og på at de mål, der er opstillet i ovennævnte strategier, ret hurtigt kan nås ved fredning af Bolderslev og Uge skove. Det må tillige anses for væsentligt, at der udlægges et større sammenhængende område til urørt skov. Disse medlemmer stemmer herefter for at gennemføre en fredning.

2 af nævnets medlemmer (Thomas Lauritzen og Volmer Kryger) er enige i vurderingen af de biologiske kvaliteter og i, at det er et fornemt formål, der angives i forslaget. Dette mål kan dog nås ad frivillighedens vej og via lovgivningen iøvrigt. En fredning er derfor unødvendig overfor de lodsejere, der ikke har ønsket at afstå skov i forbindelse med jordfordelingen. Det må videre tages i betragtning, at staten via denne fordeling har erhvervet over halvdelen af Bolderslev skov og senere vil have mulighed for at opkøbe yderligere. Der er ingen grund til at tro, at ejerne ikke fortsat vil passe skoven godt, og egentlig rationel skovdrift kan ikke anses for mulig. Disse medlemmer stemmer derfor imod at tage forslaget til følge.

Efter bekendtgørelse om forretningsordenen for fredningsnævn § 4, stk. 1, kan forslaget herefter gennemføres for de områder, der er beliggende i Tinglev og Åbenrå kommuner, mens de områder, der er beliggende i Rødekro kommune, udgår af forslaget.

I drøftelserne af fredningsbestemmelserne har herefter deltaget Thomas Lauritzen, Jens Egon Jørgensen, Ove Schaadt og Claus Kejser.

Der var enighed om, at fredningen må gennemføres i det væsentlige i overensstemmelse med forslagets bestemmelser. Overgangsbestemmelsen i § 9 synes i strid med fredningens intentioner, men kan dog godkendes af hensyn til lodsejerne. Muligheden for plukhugst bør ikke være afhængig af, om lodsejeren har haft behov for at søge dispensation i 1996 og 1997.

Fredningsbestemmelserne for området, der er vist på korte-

ne, som hører til Fredningsnævnets kendelse, er herefter:

FREDNINGSBESTEMMELSER:

§ 1: Fredningens formål

Formålet med fredningen er at sikre og forbedre Bolderslev og Uge skove som naturskove, hvor Uge skov drives ekstensivt, mens Bolderslev skov overgår til urørt naturskov uden indgreb af nogen art. Den arts- og individmæssige variation i plantevæksten skal således bevares, herunder variationen i træernes og buskenes art, alder, krogethed m.v. I den del, der udlægges til urørt skov, skal afvandingen af skoven føres tilbage til de naturbetingede afvandingsforhold.

Det varierede landskabsbillede med de uregelmæssige skovbryn af løvtræ og med et relativt ringe præg af tekniske anlæg, skal bevares.

Landbrugsarealerne omkring skoven skal overgå til og fastholdes i ekstensiv drift som åbne, græssede overdrev og enge, mens landbrugsarealerne i skovene via naturlig tilgroning efterhånden skal overgå til urørt skov. Det nærmere omfang heraf er fastlagt i § 3.

Fredningen skal således sikre:

- at de på kortbilaget angivne skovarealer til urørt skov overgår til dette efter en periode med diverse specificerede indgreb,
- at de på kortbilaget angivne skovarealer til plukhugst drives som sådan efter retningslinierne i § 4, stk. 3, og § 8,
- at nærmere specificerede landbrugsarealer ekstensiveres, jfr. § 3,
- at der skabes mulighed for pleje af arealerne,
- at de naturlige vandforhold i områder til urørt skov genskabes og sikres, og
- at offentlighedens ret til at færdes og opholde sig i

området sikres og reguleres.

§ 2: Generelle bestemmelser.

1. Der må ikke opføres ny bebyggelse herunder skure, boder og lignende eller anbringes andre faste indretninger. Fredningsnævnet kan dog tillade, at der opsættes sædvanlige læskure og fangstfolde for kreaturer på betingelse af, at de fjernes, såfremt græsning på arealerne ophører. Endvidere må der ikke anbringes hytter, beboelsesvogne, telte eller andet, der kan tjene til ophold eller overnatning.

Der må ikke etableres skydebaner, motorbaner eller campingpladser eller foretages deponering eller oplag af nogen art.

Der må heller ikke opstilles vindmøller, master eller lignende eller føres luftledninger eller lægges kabler gennem området.

Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanlige husdyrhegn på landbrugsarealerne.

2. Der må ikke anlægges nye veje eller ske omlægning af eksisterende veje, jfr. dog § 6, stk. 2.
3. Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning.
4. Der må ikke etableres nye vandløb, grøfter eller dræn. Eksisterende vandløb, grøfter og dræn, som udelukkende afvander det fredede område, må ikke reguleres eller vedligeholdes. Vandløb, der tjener til vands passage fra ikke-fredede arealer gennem det fredede, kan således fortsat vedligeholdes, jfr. i øvrigt vandløbslovens og naturbeskyttelseslovens generelle bestemmelser.
5. Der må ikke ske tilplantning, gentilplantning eller

tilsåning.

6. Fredningen regulerer ikke jagt.

§ 3: Særlige bestemmelser for landbrugsarealer.

1. Inden for fredningen gælder der særlige bestemmelser for følgende kategorier af landbrugsjord:
 - landbrugsarealer til græsning og høslet,
 - landbrugsarealer til naturlig tilgroning og
 - levende hegn.

Uanset naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 2, kan area-
lerne anvendes som hidtil, indtil der er truffet endelig
afgørelse om fredningens gennemførelse, bortset fra
bestemmelsen for levende hegn.

2. Arealer, der er vist på fredningskortet med signatur for
"landbrugsarealer til græsning og høslet", må kun anven-
des til græsning og høslet. Arealerne må ikke opdyrkes,
kalkes og gødes, og der må ikke anvendes bekæmpelsesmid-
ler.
3. Arealer, der er vist på fredningskortet med signatur for
"landbrugsarealer til naturlig tilgroning", må kun an-
vendes til græsning og høslet i en periode på maksimalt
10 år fra fredningens endelige gennemførelse. I denne
periode må arealerne ikke opdyrkes, kalkes eller gødes,
og der må ikke anvendes bekæmpelsesmidler. Herefter
overgår arealerne til naturlig tilgroning.
4. De på fredningskortet viste levende hegn skal bevares.
Eventuel erstatning af udgåede planter skal ske med na-
turligt forekommende arter. Hegnene kan vedligeholdes
ved nedskæring. Jord- og stendiger under hegnene må ikke
ændres, uanset at de ikke måtte være beskyttet efter na-
turbeskyttelseslovens § 4.

§ 4: Særlige bestemmelser for skovarealer.

1. Skovarealerne inden for fredningsområdet opdeles i urørt skov og plukhugst-skov.
2. De på fredningskortet viste "skovarealer til urørt skov" skal henligge uden indgreb af nogen art. Der må således ikke fældes træer eller sankes brænde. Døde træer, grene og stubbe må ikke fjernes, jfr. dog § 5, stk. 4. Buske og urter må ikke plukkes eller fjernes på anden måde. Dyr må ikke fjernes, bortset fra egentlig jagtudbytte. Offentligt ejede skovarealer skal henligge som urørt skov.
3. De på fredningskortet viste "skovarealer til plukhugst" kan fortsat drives med begrænset plukhugst, hvorved forstås en enkelttræ- eller gruppevis driftsform i en skov bestående af flere forskellige træarter. De nærmere retningslinier, der er angivet i § 8, er fastsat udfra naturskovstrategiens plukhugstprincipper og skal fortolkes under respekt af fredningsbestemmelserne iøvrigt. I tilfælde af uenighed om plukhugsten afgøres sagen af fredningsnævnet.
4. Skovarealerne må ikke jordbehandles, kalkes og gødes, og der må ikke anvendes bekæmpelsesmidler. I særlige tilfælde vedrørende skovdyrkningen (f.eks. ved selvforryngelse af bøg på egnede lokaliteter) kan fredningsnævnet meddele dispensation til jordbearbejdning og da kun på arealer, udlagt til plukhugstdrift.
5. Uanset forbudet i stk. 2 og 3 kan nåletræ frit hugges. På arealer udlagt til urørt skov kan nåletræ dog kun fjernes i indtil 10 år efter, at der er truffet endelig afgørelse om fredningens gennemførelse. På plukhugstarealer, der erhverves af det offentlige, og derfor skal overgå til urørt skov, jfr. stk. 2, skal eventuelt nåletræ fjernes inden 5 år efter erhvervelsen.

§ 5: Naturpleje.

1. Uanset bestemmelserne i § 2, stk. 2 - 4, 1. og 2. pkt, stk. 5 og 6, § 3 og § 4 har amtet i samarbejde med skovtilsynet ret til at udføre naturpleje til opfyldelse af fredningens formål, på privat, kommunalt og amtskommunalt ejede arealer, bestående i
 - hævning af vandstanden i moser og vådområder ved lukning af grøfter,
 - frilægning af rørlagte vandløb og lukning af grøfter og dræn,
 - drift med græsning af høslet på enge og overdrev,
 - fjernelse af nåletræer, indplantning af løvtræarter på eventuelle plukhugstarealer efter afdrift af nåletræ,
 - fjernelse af indhegninger og affald samt jævning af skovspor og
 - fældning og om nødvendigt fjernelse af væltede og farlige/syge træer på og ved veje og anlagte stier.

2. Statskovdistriktet forestår den tilsvarende pleje på statsligt ejede arealer.

3. Amtet har endvidere ret til i samarbejde med skovtilsynet i særlige tilfælde - efter underretning til ejeren og efter fredningsnævnets godkendelse - at iværksætte bekæmpelse af uønsket vegetation, bestående af indslæbte og indførte arter, såfremt disse truer med at sprede sig over fredningsområdet, til skade for fredningens formål.

4. Plejearbejderne kan først iværksættes 5 år efter, at der er truffet endelig afgørelse om fredningens gennemførelse, med mindre ejeren selv ønsker at iværksætte plejen tidligere, og skal være gennemført senest 10 år fra dette tidspunkt.

Undtaget herfra er fjernelse af væltede og farlige/syge træer på og ved veje og anlagte stier, græsning og høslet på de landbrugsarealer, der i henhold til § 3, stk. 2, skal anvendes til vedvarende græsning og høslet samt de under § 5, stk. 3 nævnte foranstaltninger. Disse arbejder kan iværksættes umiddelbart efter, at der er

truffet endelig afgørelse om fredningens gennemførelse.

5. Amtet skal udarbejde en plejeplan for de privatejede arealer, der ønskes plejet. Plejeplanen kan omfatte hele eller nærmere afgrænsede dele af det fredede område. Planen sendes til ejere og brugere af de omfattede ejendomme til orientering.
6. Det er en betingelse for, at amtet/skovtilsynet udfører plejeforanstaltninger, at ejeren ikke selv foretager disse, samt at ejeren har tiltrådt den pågældende plejeforanstaltning, eller at disse - i mangel af enighed - er godkendt af fredningsnævnet.

Den pleje, der foretages af amtet/skovtilsynet, skal ske uden udgift for ejeren. Såfremt der ved udførelse af plejeforanstaltningen falder tømmer og brænde, som af hensyn til fredningens formål skal fjernes fra skoven, køres dette af plejemyndigheden til nærmeste faste vej uden for skoven, hvorefter det tilfalder ejeren af det areal, som træet stammer fra, mens øvrigt fældet træ efterlades i skoven.

§ 6: Færdsel m.v.

1. Der må ikke afholdes øvelser eller lejre som f.eks. militærøvelser, orienteringsløb, teltlejre og lignende.
2. Offentligheden har adgang til området i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens regler herom. De veje, der er vist på fredningskortet, må ikke nedlægges. Der kan - efter fredningsnævnets godkendelse - skabes stiforbindelse i området, så der sikres mulighed for rundgang, samtidig med at den offentlige færdsel kanaliseres i det fredede område. Veje og stier holdes passable af plejemyndigheden, jfr. § 5.
3. Fredningsnævnet kan begrænse offentlighedens færdsel i fuglenes yngletid.

§ 7: Dispensation.

Fredningsnævnet kan dispensere fra ovenstående bestemmelser, når det ansøgte ikke vil stride imod fredningens formål, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 8: Kriterier for plukhugst:

- Skovarealet/parcellen skal passes med henblik på at opretholde et vedvarende dække af skov bestående af flere træarter og aldre i blanding.

- Træer kan fældes med forskellige formål for øje: Udnyttelse af økonomisk værdifulde enkeltræer, tynding af hensyn til resterende træer, lysning for naturlig opvækst, lysning for skovbundsflora o.lign.

- Som følge af ovennævnte må egentlig renafdrift/fladeforyngelse ikke anvendes. Ved renafdrift forstås fældning af alle træer på mere end 0,1 hektar (1000 m²). Afdrives skoven på denne måde aktivt, skal der gå mindst 2 år mellem rydning af nye tilstødende arealer.

- Der skal altid bevares 5 hovedtræer pr. hektar til naturlig død og forfald.

- Træer/bevoksningsdele skal holdes til en høj omdriftsalder, dvs. aldre på ca. 110 år for bøg og mere end 130 år for eg. Dette kan på enkelttræniveau styres ved at fastlægge en måldiameter på ca. 45-50 cm. i brysthøjde for bevoksningens hovedtræer af bøg og eg, ca. 40-45 cm for ask og lind m.fl. træarter. Der må udtages tyndingstræer af mindre dimensioner for at sikre, at et tilstrækkeligt stort antal træer opnår stor dimension og højde. Trædele under 3 cm i diameter må ikke udnyttes, men skal efterlades på skovbunden.

- Alle træarter, der indgår i foryngelsen, bør søges opretholdt i skovbestanden, inkl. f.eks. lind, birk, elm, løn.

Tynding må ikke ensidigt favorisere en enkelt træart.

- Foryngelse sker ved brug af naturlig opvækst. Hegning må foretages i skovdyrkningsøjemed.

- Nåletræ kan optræde som indblanding ved frøspredning fra rester af tidligere bevoksninger, men må ikke indplantes.

- Alle hugstindgreb på parceller, hvor hugst er tilladt, skal anmeldes til skovlovsmyndigheden (Åbenrå statsskov-distrikt) så betids, at der er mulighed for syning af udvisningen, inden hugsten foretages, dvs. normalt mindst 2 uger inden. Skovlovsmyndigheden kan evt. være behjælpelig med udvisningen, men denne kan i øvrigt udføres af en af de statsstøttede konsulentorganisationer. Hugstindgrebet må som udgangspunkt ikke være større end tilvæksten siden sidste hugstindgreb. Hugstarbejdet og transporten af det fældede træ skal ske på en måde, så skovbundens struktur ikke ødelægges. Hugsten bør derfor fortrinsvis udføres i sammenhængende frostperioder eller i tørt vejr i eftersommer/tidligt efterår.

- Enkelte områder med f.eks. rødæl eller hassel vil kunne stævnes (drives i kortere rotation) efter plejemyndighedens forudgående tilladelse.

§ 9: Overgangsbestemmelser.

1. Uanset forbudet i § 4, stk. 2, kan de lodsejere, der på grund af opvarmningsforholdene på tidspunktet for fredningsforslagets rejsning udelukkende eller så godt som udelukkende var henvist til at fyre med træ fra Bolderslev skov og fortsat er henvist hertil, stadig drive plukhugst på følgende vilkår:

Plukhugsten sker efter de nærmere retningslinier i § 4, stk. 3, og § 8,

- Plukhugsten skal ophøre senest 10 år efter, at der er truffet endelig afgørelse om fredningens gennemførelse.

Fortegnelse over ejendomme, der helt eller delvist er omfattet af fredningen, jfr. vedlagte kortbilag:

Ejerlav: Bolderslev, Bjolderup. Tinglev kommune.

Lb.nr.:	Matr.nr.:	Lodsejer:
8.	3	Carsten S. Paulsen
29.	13	Johan Schultz
29.	440	Johan Schultz
10.	14	Niels Justesen
11.	15	Hans Lorenzen Callesen og Paul Callesen
12.	16	Ejnar F. Jessen
13.	17	Jakob T. Hinrichsen
14.	22	Christian Thomsen
15.	24	Hans Jacob Jepsen
16.	26	Peter J. Høeg
17.	38	Torben Hertz
18.	41	Esther M. Bucka Andersen
19.	47	Frits Sønderkov
20.	61	Kurt Arne W. Madsen
50.	62 ?	(vejareal), Tinglev kommune
21.	66	Evald P. Mailandt
22.	84	Thorkild D. Nielsen, Jørgen Wraae Knudsen og Peter M. Mathiesen
23.	100	Peter T./Agnete H. Olsen Jørn / Bodil Steenberg
24.	170	Svend Erik Carstensen
25.	174	Rene Larsen
26.	211	Bent Andersen
27.	232	Johan A. Nielsen
28.	324	Johannes Hermansen
27.	424	Johan A. Nielsen
27.	521	Johan A. Nielsen
30.	530	Johannes Rasmussen
30.	575	Johannes Rasmussen
30.	583	Johannes Rasmussen
31.	624	Ruth Sommer Larsen (tidl. Petersen)
32.	970	Knud Erik Schultz

33. 978 Åbenrå Statsskovdistrikt

Ejerlav: Uge, Uge.

Tinglev kommune.

Lb.nr.: Matr.nr.:

Lodsejer:

34.	1	Preben Fogtman
35.	4	Asmus Møller Hansen
36.	14	Carsten V. Jørgensen
51.	18 [?]	Nis Peter Sørensen
37.	41 [?]	Steen Axholt Petersen
38.	79	Ester Schultz Hansen
50.	101	(vejareal), Tinglev kommune
39.	127	Andreas Hansen
40.	172	Andreas Bonde
41.	191	Hans Hinrichsen
42.	217	Jes Jepsen
43.	268	Hans / Jep Jepsen

Ejerlav: Røllum, Ensted.

Åbenrå kommune.

Lb.nr.: Matr.nr.:

Lodsejer:

44.	3	Thorbjørn Staugaard
17.	5	Torben Hertz
45.	6	Hans Hansen Petersen
46.	8	Kurt Jacobsen
47.	11	Ingeborg og Sven Staugaard
48.	44	Verner Beck
49	94	Troels Bertelsen

Kendelsen vil være at tinglyse som servitut på de anførte ejendomme med prioritet forud for pantegæld og servitutter m.v.

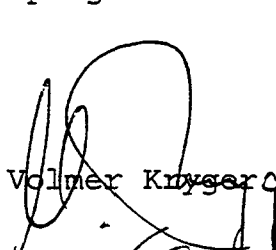
Kendelsen skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 42 forelægges Naturklagenævnet til efterprøvelse.

Efter naturbeskyttelseslovens § 43 kan fredningsnævnets afgørelse påklages til Naturklagenævnet. Klageberettigede er bl.a. ejere og brugere, visse statslige og kommunale myndigheder og organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i afgørelsen.

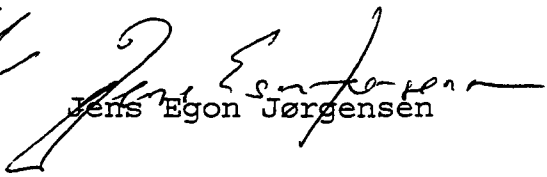
Den, der eventuelt ønsker indsigelser behandlet, skal selv skriftligt påklage kendelsen til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, inden 4 uger fra den dag, kendelsen er offentligt bekendtgjort.

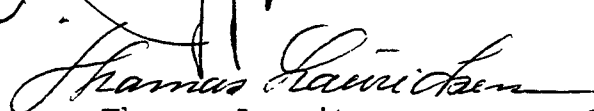
Efter naturbeskyttelseslovens § 88 skal søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven være anlagt inden 6 måneder efter den offentlige bekendtgørelse.

Med hensyn til de lodsejerne tilkommende erstatninger henvises til den samtidig hermed afsagte kendelse om dette spørgsmål.

Volmer Kryger

Ove Schaadt

Jens Egon Jørgensen

Thomas Lauritzen

Claus Kejser

/kb

Den 15. oktober 1998 afsagde FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDER-
JYLLANDS AMT i

sag 38/1996:

Fredning af Bolderslev og Uge skove i Rødekro, Tinglev og
Åbenrå kommuner

følgende

ERSTATNINGSKENDELSE

Fredningsnævnet har samtidig hermed afsagt en kendelse, hvorefter de dele af Bolderslev og Uge skove, der er beliggende i Tinglev og Åbenrå kommuner, omfattende ca. 126 ha, fredes.

Fredningsforslaget omfattede tillige arealer beliggende i Nybøl og Alslev ejerlav, Rødekro kommune, men der var i Nævnet ikke flertal for gennemførelse af fredningen her. Herefter er arealer tilhørende lodsejerne med lb.nr. 1-7 og 9 udgået af fredningen.

Samtidig med fredningssagen har Skov- og Naturstyrelsen rekvireret og bekostet en jordfordeling i området, hvorved Staten har pr. 1. september 1998 erhvervet 35 lodder, herunder helt eller delvist følgende lb.nr. i lodsejerfortegnelsen i fredningskendelsen:

8, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 32, 34, 36, 39, 41, 42, 44 og 45.

I forbindelse med jordfordelingen er foretaget en vurdering af landbrugsarealer og skovarealer. Den bedste jord og den bedste skov er sat til takst 100 og værdierne er fastsat af hhv. 2 landbrugskonsulenter og 2 skovbrugskonsulenter ved vurderingsforretninger. Et lodsejerudvalg har herefter sammen med jordfordelingsplanlæggeren bestemt, at prisniveauet for landbrugsjord takst 100 er 70.000 kr. pr. ha og for skovarealer takst 100 90.000 kr. pr. ha. Priserne er fastsat ud fra en konkret vurdering af de

aktuelle handelspriser i området. De enkelte lodders takster er i øvrigt fastsat under hensyntagen til

- 1: Træart, herunder indblandingsforhold, alder, kvalitet.
- 2: Parcellens størrelse og form.
- 3: Beliggenheden i skoven og eksponering mod verdenshjørnerne,
- 4: Adgangsforhold.
- 5: Selvstændig jagtvardi og
for skovparcellerne tillige efter
- 6: Overfladeform og hældning og
- 7: Afvandingsforhold.

Jordfordelingsaftalerne er indgået på dette grundlag.

I forbindelse med et offentligt møde den 18. august 1998 havde lodsejerne mulighed for at fremsætte erstatningskrav. Efter afslutningen af besigtigelsen blev det med de tilstedeværende lodsejere og en konsulent for lodsejerne aftalt, at Nævnet ville tage stilling til, hvorvidt der skulle ske fredning og i givet fald på hvilke vilkår. Lods-ejerne ville modtage underretning herom, og ville herefter få en kortere frist til fremsættelse af erstatningskrav. Det aftaltes videre, at der kunne afholdes et møde i Nævnet med en repræsentant for sagsrejsere og lodsejernes konsulenter til endelig udveksling af synspunkter vedrørende erstatningsfastsættelsen.

Lods-ejernes repræsentanter har vedrørende erstatningsfastsættelsen generelt anført, at de principper, der er angivet i en skrivelse af 13. august 1998 fra Skov- og Naturstyrelsen, driftsplankontoret, ikke bør anvendes i denne sag, hvor der foreligger en vurdering af handelsværdien af de enkelte parceller. Prisniveauet for de skovparceller, der har frijordsstatus, bør have et skønsmæssigt tillæg på 20%, og erstatningen for urørt skov bør udgøre 95% af handelsprisen. Det må herved tages i betragtning, at restriktionerne for naturskov er af en sådan art, at der nærmest er tale om totalekspropriation. Der bør fastsættes en minimumserstatning pr. lodsejer på 25.000 kr., således at også ejere af mindre parceller får en rimelig godtgørelse for den meget omfattende fredning. En takst

100-skov med permanent plukhugst bør efter en nærmere angiven beregning give en erstatning på 37.500 kr. pr. ha og øvrige parceller gradueres efter takst. En anden beregning viser, at tilladelse til plukhugst i 10 år kan give et fradrag i erstatningen for urørt skov på 18.600 kr.

Lodsejernes repræsentanter har videre anført, at de lods-ejere, der i forbindelse med jordfordelingen har solgt deres ejendom pr. 1. september 1998, bør tillægges en erstatning for den begrænsning i rådigheden over ejendommen, som de har måttet tåle som følge af fredningssagen. En sådan erstatning kan passende fastsættes som en forrentning af købesummen fra fredningssagens rejsning til den 1. september 1998.

Bestemmelserne om plukhugst må ikke bagatelliseres, idet de fastsætter en form for plukhugst som en privat skovejer ikke ville anvende. Der er f.eks. ikke mulighed for opsparing i vedmasse og ikke frit træartsvalg og dermed ikke mulighed for at udnytte et eventuelt gunstigt marked.

Endelig bør der tillægges ejerne ved lodsejerudvalget en passende godtgørelse for nødvendig konsulentbistand.

Følgende lodsejere har indgivet særskilte erstatningskrav eller bemærkninger vedrørende erstatningsfastsættelsen:

Lb.nr. 14:

Der ønskes særskilt erstatning for mistet hugst i 1 år.

Lb. nr. 20:

Der ønskes særskilt erstatning for afslag på ansøgning om dispensation til hugst af 15 rm brænde á 250 kr.

Lb. nr. 21:

Ved fastsættelsen af erstatningen bør anvendes en højere takst end 56 som fastsat ved vurderingen i jordfordelingssagen under hensyn til, at parcellen ligger ud til fast vej. Der bør endvidere fastsættes et særskilt erstatningsbeløb for mistet mulighed for brændehugst ud fra et årligt forbrug på 30-40 rm.

Lb.nr. 25:

Der påstås en erstatning på 291.000 kr. til dækning af fremtidige merudgifter til omlægning af varmforsyning og godtgørelse for investeringer til oparbejdning af fyringstræ m.v.

Lb.nr. 27:

Ejeren har tilkendegivet, at han ikke er interesseret i plukhugst og har påstået en erstatning på ikke under 480.000 kr.

Lb.nr. 31:

Ejeren har tilkendegivet, at der ikke bliver tale om plukhugst, og erstatningskravet ansættes til 15.000 kr.

Lb.nr. 35:

Erstatningskravet opgøres til 197.100 kr. med tillæg af renter 10% p.a. fra 2. august 1996.

Lb.nr. 37 og 40:

Erstatningen er påstået fastsat ud fra en handelsværdi på 100.000 kr. pr. ha med tillæg af renter 12% p.a. fra den 2. august 1996 samt godtgørelse for mistet rådighedsret fra nævnte dato.

Lb.nr. 43:

Har fremsat påstand om en erstatning på 100.000 kr. pr. ha med tillæg af rente 8% p.a. fra 18. oktober 1996.

Lb.nr. 49:

Har anført, at erstatningskravet må dække værdien af 10-15 m³ brænde om året, hvortil kommer en erstatning på 90% af parcellens værdi.

Skov- og Naturstyrelsen har heroverfor anført, at det er et normalt princip ved beregning af skoverstatninger at tage udgangspunkt i en venteværdiberegning. Det er usædvanligt, at man har handelsværdierne, og det kan være praktisk at tage udgangspunkt heri, men der burde foreligge en nøjere beskrivelse af, på hvilket grundlag vurderingerne er foretaget. Bestemmelsen om urørt skov er et stort indgreb,

men der er stadig en rådighed for ejeren tilbage. I gennemsnit vil en jagtleje kunne kapitaliseres til omkring 8.000 kr. pr. ha, og udfra Told og Skat's normale retningslinier vedrørende beregning af herlighedsværdier må disse i Bolderslev skov medføre et fradrag i erstatningen på ca. 10.000 kr. pr. ha i gennemsnit. Hertil kommer, at lodsejerne som følge af omvurderinger af ejendommen skal betale mindre i ejendomsskat. For de arealer, der overgår til plukhugstskov, er der tale om et mindre indgreb, og erstatningen her kan ikke overstige 8.000 kr. pr. ha. For overgangsordningen vedrørende plukhugst i urørt skov bør der ske et fradrag mellem 18.000 og 20.000 kr. pr. ha. Det er muligt, at der bør fastsættes en minimumserstatning for mindre parceller, men en mindsteerstatning på 25.000 kr. pr. lodsejer er helt ude af proportioner med det sædvanlige erstatningsniveau, og der er heller ikke noget grundlag for en særlig forrentning som påstået.

Fredningsnævnets erstatningsfastsættelse:

Af det fredede areal er ca. 103 ha skov og ca. 23 ha landbrugsarealer. Størstedelen af skovarealet er undergivet fredskovspligt, og de pågældende arealer overgår enten til urørt skov eller skov til plukhugst. Landbrugsarealerne overgår enten til naturlig tilgroning eller til ekstensiv drift i form af græsning eller høslæt.

Nævnet finder, at fredningserstatning må fastsættes til beløb, der udligner de tab, som fredningen påfører de berørte ejere, og som kan antages at svare til den nedgang i ejendommens handelsværdi ved kontant betaling, som fredningen medfører.

I forbindelse med jordfordelingen er der af sagkyndige foretaget vurdering af dels skovarealerne dels landbrugsarealerne, og denne vurdering er lagt til grund ved jordfordelingen og må dermed anses for accepteret af såvel lodsejere som de offentlige myndigheder. Herefter og efter oplysningerne om de momenter, der er lagt til grund ved vurderingerne af de enkelte lodder, må Nævnet tage

udgangspunkt i et handelsprisniveau for skov til takst 100 på 90.000 kr. og for agerjord til takst 100 på 70.000 kr. og således, at der sker en graduering for de enkelte lodder i overensstemmelse med vurderingskortene.

Det fald i handelsprisen, som fredningsbestemmelserne medfører, må fastsættes skønsmæssigt ud fra en samlet vurdering af de oplysninger, der er i sagen, og de synspunkter, som parterne har anført. På grundlag heraf finder Nævnet, at fredningsbestemmelserne vedrørende urørt skov må antages at medføre, at skov til takst 100 vil falde til en pris af 20.000 kr. pr. ha og dermed medføre et tab på 70.000 kr. For tilsvarende skov, der udlægges til plukhugst, kan faldet i handelsværdien og dermed tabet sættes til 30.000 kr. For landbrugsarealerne kan handelsværdierne efter fredningen skønsmæssigt fastsættes til 20.000 kr. for arealer, der skal overgå til naturlig tilgroning, og til 35.000 kr. for arealer, der udlægges til græsning og høslæt. Tabene bliver således hhv. 50.000 kr. og 35.000 kr. pr. ha. De nævnte tab gradueres efter taksterne ifølge vurderingskortene.

Særligt med hensyn til overgangsordningen om plukhugst i urørt skov efter fredningsbestemmelsernes § 9 bemærkes, at denne er indsat af hensyn til de lodsejere, der udelukkende eller stort set udelukkende har været afhængige af træ fra Bolderslev skov til opvarmning af deres ejendomme. Overgangsordningen giver således ikke adgang til plukhugst med henblik på salg af brænde og kan i øvrigt betragtes som en kompensation til lodsejere, for hvem det f.eks. bliver nødvendigt at ændre varmeinstallationerne på ejendommene. Herefter og da Nævnet ikke finder, at overgangsordningen vil medføre en væsentlig ændret handelspris, foretages ikke noget særskilt fradrag i erstatningen.

Efter fredningsindgrebets karakter finder Nævnet, at minimumserstatningen pr. lodsejer bør fastsættes til 3.000 kr.

Der findes ikke at foreligge sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at fastsætte et andet be-

gyldelsestidspunkt end Fredningsnævnets afgørelse for forrentning af de tilkendte erstatningsbeløb, og der er således heller ikke grundlag for en erstatning beregnet ud fra en forrentning af købesummerne i jordfordelingen.

Hvad angår de særskilt fremsatte erstatningskrav under lb.nr. 14 og 20 for mistet hugst bemærkes, at der efter det om overgangsordningen anførte ikke er anledning til særskilt erstatning, og at ejendommenes størrelse og hidtidige udnyttelse i sig selv begrænser hugstmulighederne.

Med hensyn til lb.nr. 21 bemærkes, at der ikke er grundlag for at fravige den af vurderingsmændene fastsatte takst, og der er heller ikke grundlag for særskilt erstatning for mistet mulighed for fremtidig brændehugst, når henses til det om overgangsordningen anførte.

Af disse synspunkter medfører tillige, at der ikke er grundlag for at imødekomme erstatningskravet vedrørende lb.nr. 25. For så vidt angår de øvrige fremsatte krav under lb.nr. 27, 31, 35, 37, 40, 43 og 49 er der efter de generelle betragtninger om erstatningsfastsættelsen ikke grundlag for at imødekomme disse.

Der tillægges ikke Åbenrå skovdistrikt (lb.nr. 33) og Tinglev kommune (lb.nr. 50) erstatning.

Der tillægges ikke ejendomme i Røde Kro kommune, (lb.nr. 1-7 og 9) erstatning.

Efter jordfordelingen tillægges der ikke lb.nr. 8, 11, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 32, 34, 36, 41, 42, 44 og 45 erstatning, medens lb.nr. 17 og 39 tillægges erstatning for de lodder, der ikke omfattes af jordfordelingen.

Hvis andet ikke er anført, er skov undergivet fredskovpligt.

Erstatningsbeløbene bliver herefter:

Lb.nr. 10, Niels Justesen,
matr.nr. 14 Bolderslev, Bjolderup,
5,61 ha, heraf 2,59 ha fredskov og
0,80 ha anden skov til urørt skov.
Af skoven er 0,53 ha ansat til takst 62,
1,31 ha til takst 75, 0,70 ha til takst
20 og 0,85 ha til takst 58. Hertil kommer
2,22 ha landbrug, takst 50, til græsning
og høslæt 175.000 kr.

Lb.nr. 12, Ejnar F. Jessen,
matr.nr. 16 Bolderslev, Bjolderup,
1,82 ha skov, takst 75, til urørt skov 95.600 kr.

Lb.nr. 13, Jakob T. Hinrichsen,
matr.nr. 17 Bolderslev, Bjolderup,
3,54 ha skov, takst 100, til urørt skov 247.800 kr.

Lb.nr. 16, Peter J. Høeg,
matr.nr. 26 Bolderslev, Bjolderup,
1,96 ha skov, takst 65, til urørt skov 89.200 kr.

Lb.nr. 17, Torben Hertz
matr.nr. 5 Røllum, Ensted,
0,49 ha skov til urørt skov, ej vurderet,
anslået takst 60 20.600 kr.

Lb.nr. 21, Evald P. Mailandt,
matr.nr. 66 Bolderslev, Bjolderup,
2,16 ha skov, takst 56, til urørt skov 84.700 kr.

Lb.nr. 23, Peter T./Agnete H. Olsen og
Jørn/Bodil Steenberg,
matr.nr. 100 Bolderslev, Bjolderup,
9,35 ha, heraf 3,89 ha fredskov og
0,08 ha anden skov, takst 60, til
urørt skov og 5,38 ha landbrugsareal
(1,80 ha takst 40, 3,58 ha takst 65)
til naturlig tilgroning. 319.100 kr.
Ifølge tingbogen tilhører ejendommen

Peter T. og Agnete H. Olsen med 80% og Bodil og Jørn Stenberg med 20%. Der er til Nævnet fremsent kopi af interessentskabskontrakt, hvorefter Bodil og Jørn Steenbergs ejerskab er knyttet til det areal, der fredes. Bodil og Jørn Steenberg ønsker erstatningen udbetalt til sig. Inden udbetaling indhentes erklæring fra medinteressenterne om fordelingen.

Lb.nr. 25, Rene Larsen,

matr.nr. 174 Bolderslev, Bjolderup,

4,51 ha skov, takst 52, til urørt skov 164.200 kr.

Lb.nr. 27, Johan A. Nielsen

matr.nr. 232, 424, 521 af Bolderslev, Bjolderup,

matr.nr. 232: 2,44 ha skov, takst 65,

matr.nr. 424: 1,68 ha skov, takst 60,

matr.nr. 521: 3,40 ha skov, takst 60,

til urørt skov

matr.nr. 232 111.020 kr.

matr.nr. 424 70.560 kr.

matr.nr. 521 142.800 kr. 324.400 kr.

Lb.nr. 30, Johannes Rasmussen

matr.nr. 530, 575 og 583 Bolderslev, Bjolderup,

matr.nr. 530: 4,06 ha skov, takst 73,

matr.nr. 575: 5,35 ha skov, heraf 5,0

ha til takst 85 og 0,35 ha til takst 55.

matr.nr. 583: 1,19 ha skov, takst 65

til urørt skov

matr.nr. 530 207.466 kr.

matr.nr. 575 310.975 kr.

matr.nr. 583 54.145 kr. 572.600 kr.

Lb.nr. 31, Ruth S. Larsen,

matr.nr. 624 Bolderslev, Bjolderup,

0,24 ha skov, takst 40, til urørt skov 6.800 kr.

Lb.nr. 35, Asmus Møller Hansen,

matr.nr. 4 Uge, Uge,

2,19 ha, heraf 1,86 ha fredskov og
0,33 ha anden skov, takst 45, til pluk-
hugst 29.600 kr.

Lb.nr. 37, Steen Axholt Petersen,
41 Uge, Uge,
matr.nr. 41: 1,21 ha, heraf 0,56 fredskov
0,08 ha anden skov, takst 45, til
plukhugst og 0,57 ha landbrug, takst
30, til græsning og høslæt 14.700 kr.

Lb.nr. 38, Ester Schultz Hansen,
matr.nr. 79 Uge, Uge,
1,06 ha skov, takst 75, til plukhugst 23.900 kr.

Lb.nr. 39, Andreas Hansen,
matr.nr. 127 Uge, Uge
5,92 ha skov, heraf 3,22 ha takst
75, og 2,70 ha takst 40, til plukhugst 104.900 kr.

Lb.nr. 40, Andreas Bonde,
matr.nr. 172 Uge, Uge,
2,64 ha, heraf 2,41 ha fredskov og
0,23 ha anden skov, takst 80 til plukhugst 63.400 kr.

Lb.nr. 43, Hans/Jep Jepsen
matr.nr. 268 Uge, Uge,
1,93 ha skov, takst 90, til plukhugst 52.200 kr.
Erstatningen udbetales med halvdelen til
hver af ejerne.

Lb.nr. 46, Kurt Jacobsen,
matr.nr. 8, Røllum, Ensted,
1,06 ha skov, heraf 0,84 ha fredskov og
0,22 ha anden skov, takst 40, til urørt skov 29.700 kr.

Lb.nr. 47, Ingeborg og Sven Staugaard,
matr.nr. 11, Røllum, Ensted,
2,18 ha, heraf 0,93 ha fredskov og
0,17 ha anden skov, takst 47, til

urørt skov og 1,08 ha, takst 75, landbrugs-
areal til græsning og høslæt. 64.600 kr.

Lb.nr. 48, Verner Beck

matr.nr. 44, Røllum, Ensted,
2,50 ha, heraf 2,40 ha fredskov og 0,10 ha
anden skov, takst 68, til urørt skov 119.000 kr.

Lb.nr. 49, Troels Bertelsen,

matr.nr. 94 Røllum, Ensted,
1,85 ha skov, takst 75, til plukhugst. 41.700 kr.

Lb.nr. 51, Nis Peter Sørensen

matr.nr. 18, Uge,
0,32 ha skov, takst 30, til plukhugst 3.000 kr.

Den samlede erstatning andrager 2.646.700 kr.

De anførte beløb forrentes fra kendelsens dato med en årlig rente svarende til den til enhver tid gældende diskonto, jfr. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3.

Fredningsindgrebet for de dele af skoven, der udlægges til urørt skov, og for de landbrugsarealer, der skal overgå til naturlig tilgroning, er så vidtgående, at det i henseende til reglen i naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 2, kan sidestilles med en delafståelse. Erstatning til ejerne kan derfor kun udbetales med panthavnernes samtykke, med mindre Fredningsnævnet skønner, at indgrebet ikke medfører forringelse af pantesikkerheden.

Når henses til størrelsen af det areal, der undergives de nævnte fredningsbestemmelser set i forhold til ejendommens samlede størrelse, findes udbetalingen til ejerne herefter at kunne ske uden panthavens samtykke bortset fra lb.nr. 23 og 25.

Under fredningssagen har der været nedsat et lodsejer-

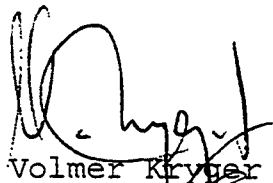
udvalg, der har forhandlet med sagsrejserne og i den forbindelse haft konsulentbistand fra skovrider Per Krarup, Skovdyrkerforeningen Sønderjylland, Peberlyk 2, 6200 Åbenrå, og landboretskonsulent Per Emdal, Landboforeningen for Vestslesvig, Åbenråvej 22, 6240 Løgumkloster. I medfør af naturbeskyttelseslovens § 47, bør der ydes ejerne v/ lodsejerudvalget en godtgørelse for denne konsulentbistand. Godtgørelsen for bistand fra skovrider Per Krarup fastsættes til 38.800 kr. og for landboretskonsulent Per Emdal til 50.400 kr.

Af den samlede erstatning på 2.646.700 kr. samt renter og tilkendt omkostningsbeløb udreder staten v/Miljø- og Energiministeriet 75% og Sønderjyllands Amt 25%.

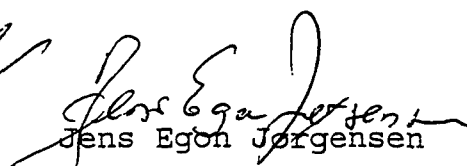
Kendelsen skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 42 forelægges Naturklagenævnet til efterprøvelse.

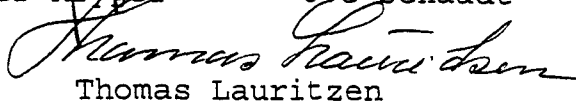
Efter naturbeskyttelseslovens § 43 kan Nævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet påklages til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København, inden 4 uger fra den dag, kendelsen er offentligt bekendtgjort. Klage skal indgives skriftligt, og klageberettigede er foruden lodsejerne, Miljø- og Energiministeriet og Sønderjyllands Amt.

Efter naturbeskyttelseslovens § 88 skal søgsmål til prøvelse af afgørelsen efter loven være anlagt inden 6 måneder efter den offentlige bekendtgørelse.

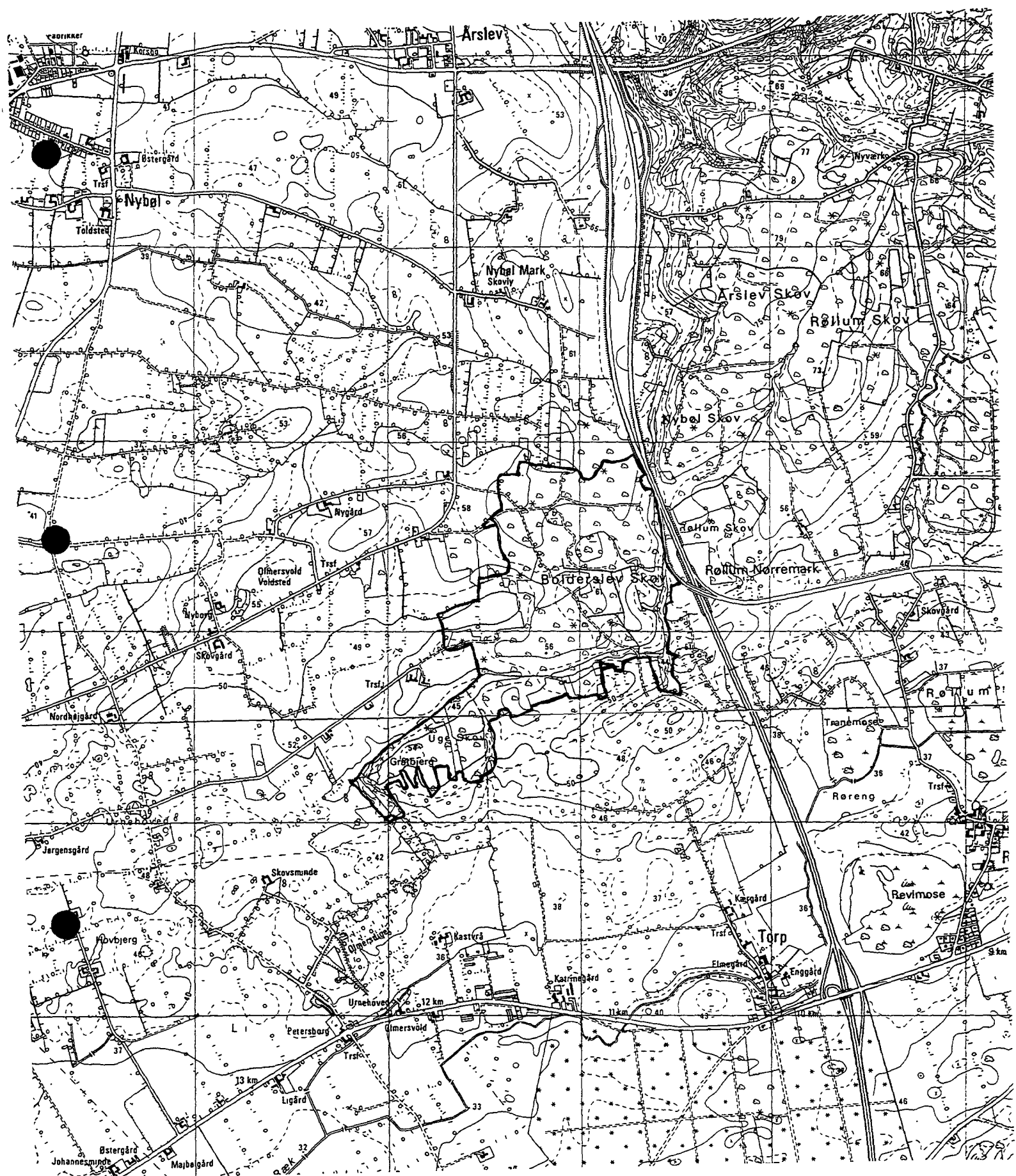

Volmer Kryger

Ove Schaadt

Jens Egon Jørgensen

Thomas Lauritzen

Claus Kejsler

Fredning af Bolderslev Skov

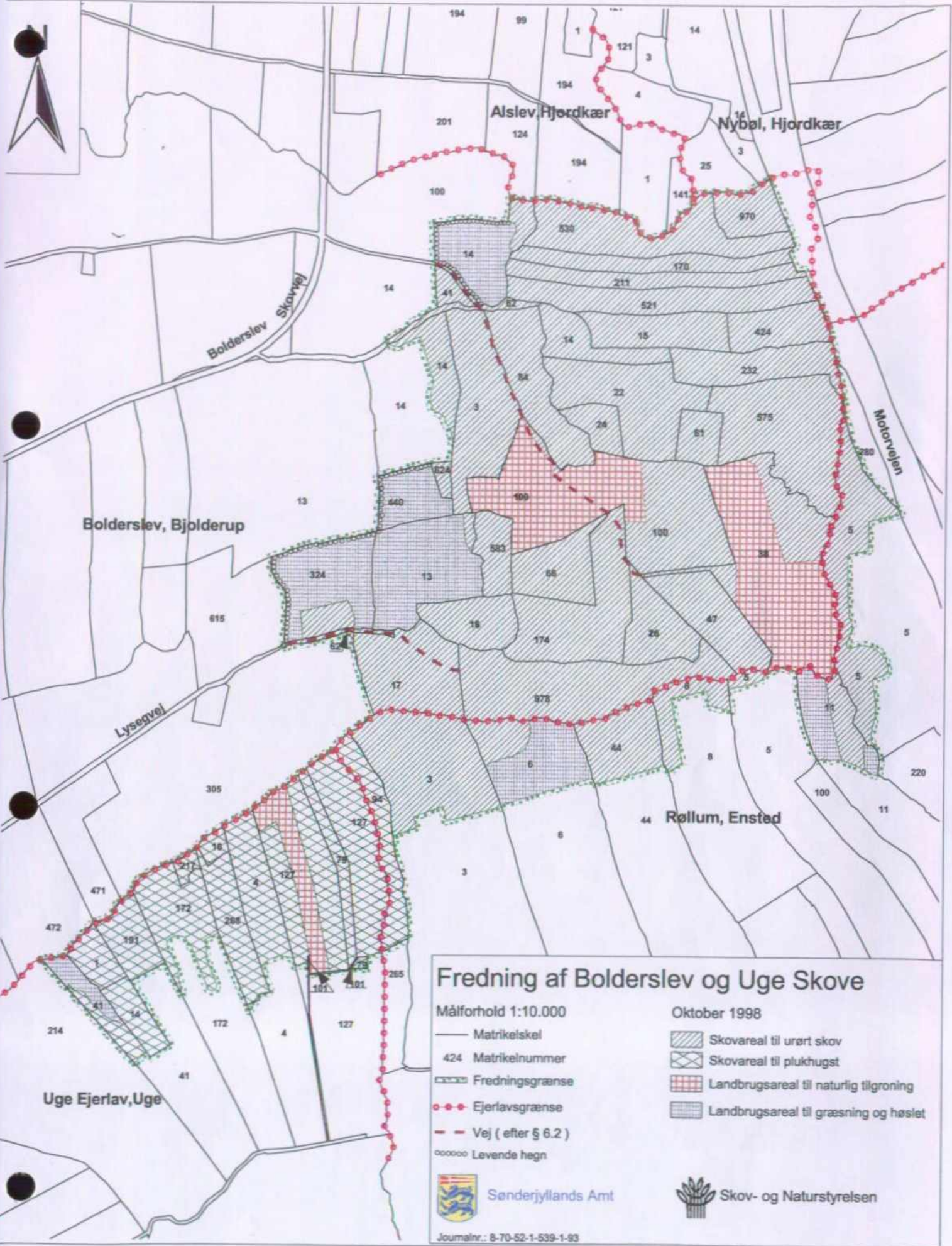
Tinglev og Aabenraa kommuner.

Oktober 1998

Oversigtskort

mål 1 : 25.000

Fredning af Bolderslev og Uge Skove

Målförhold 1:10.000

Oktober 1998

- Matrikelskel
- 424 Matrikelnummer
- ▭ Fredningsgrænse
- Ejerlavsgrense
- - - - - Vej (efter § 6.2)
- o-o-o-o-o Levende hegn
- ▨ Skovareal til urørt skov
- ▧ Skovareal til plukhugst
- ▩ Landbrugsareal til naturlig tilgroning
- Landbrugsareal til græsning og hæslet

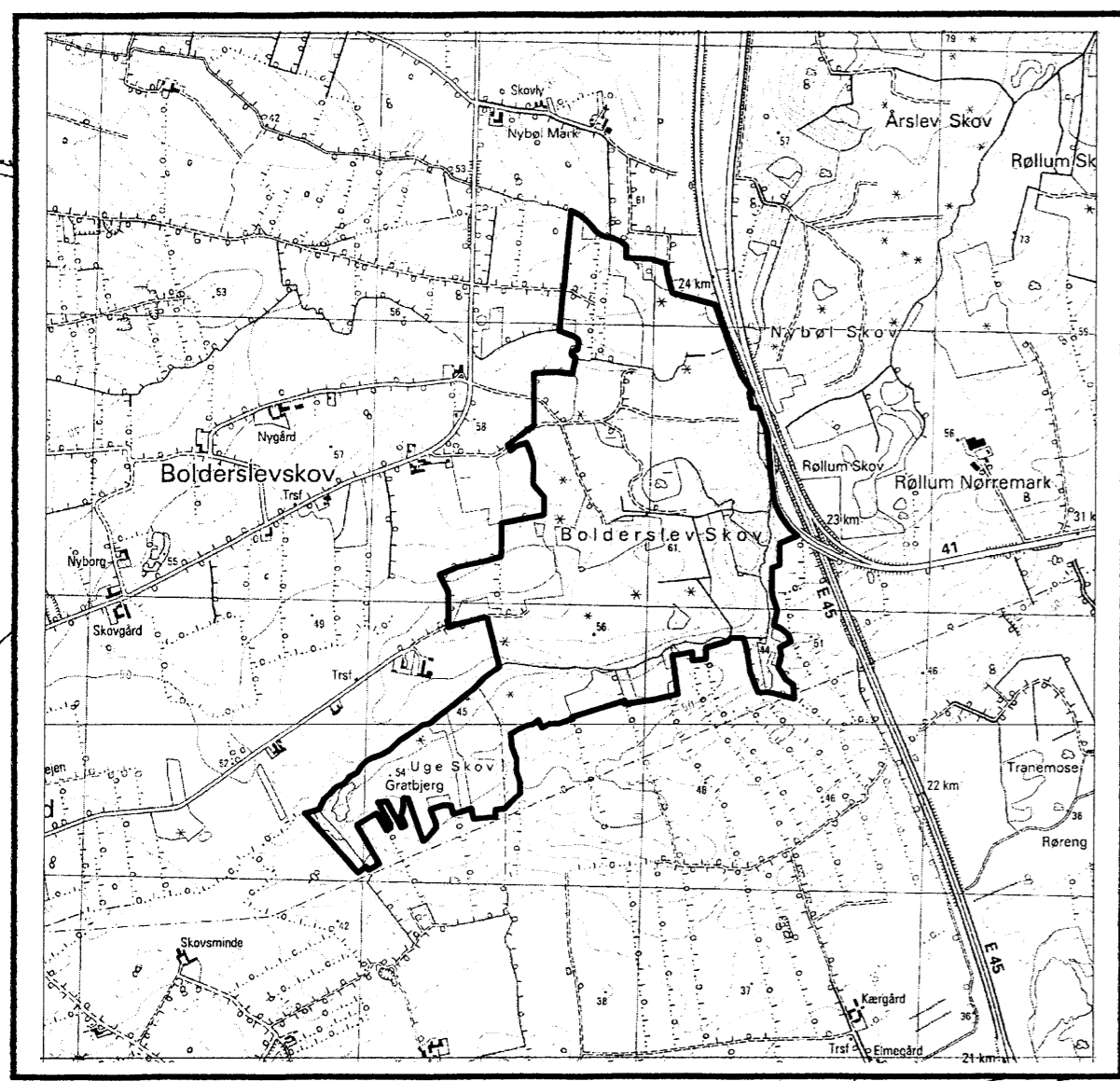

Sønderjyllands Amt

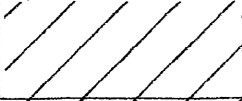

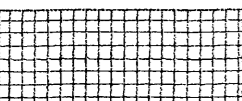

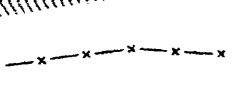
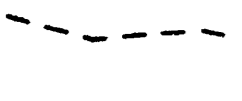

Skov- og Naturstyrelsen

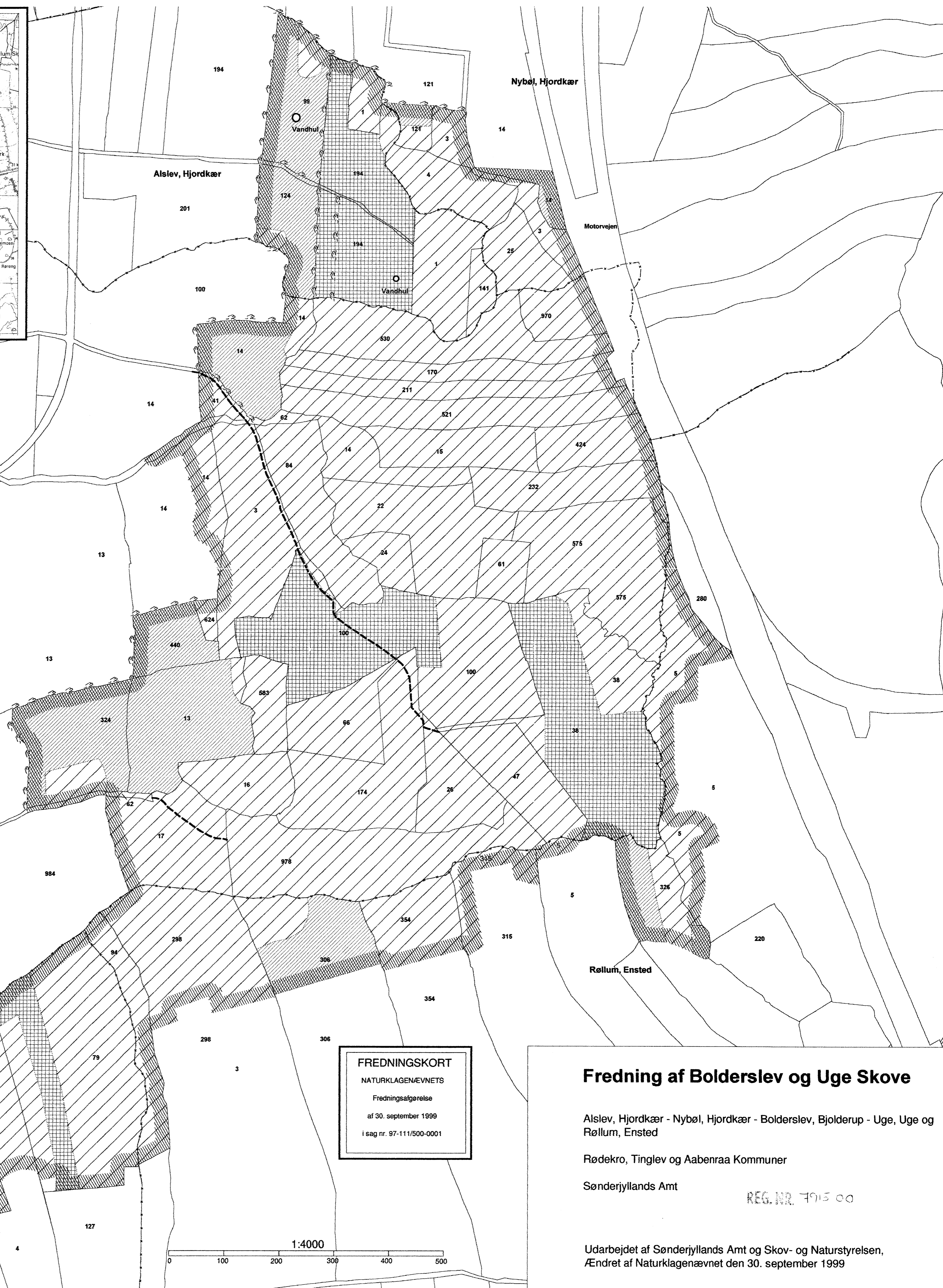
KORT>

© Kort- og Matrikelstyrelsen 1:25000

Signaturforklaring:

- **Urørt skov**
- **Landbrugsareal, græsning og høslet**
- **Naturlig tilgroning**
- **Fredningsgrænse**
- **Ejerlavsgrense**
- **Sti**
- **Levende hegn**

FREDNINGSKORT
 NATURKLAGENÆVNETS
 Fredningsafgørelse
 af 30. september 1999
 i sag nr. 97-111/500-0001

Fredning af Bolderslev og Uge Skove

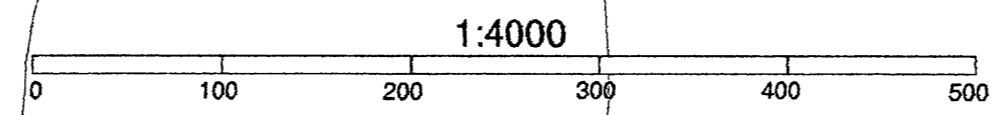
Alslev, Hjordkær - Nybøl, Hjordkær - Bolderslev, Bjolderup - Uge, Uge og Røllum, Ensted

Røddekro, Tinglev og Aabenraa Kommuner

Sønderjyllands Amt

REG. NR. 7915 00

Udarbejdet af Sønderjyllands Amt og Skov- og Naturstyrelsen,
 Ændret af Naturklagenævnet den 30. september 1999

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 07915.00

Dispensationer i perioden: 26-01-1999 - 29-11-2002

- 1 FEB. 1999

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 26. januar 1999 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 4/1999:

Ansøgning fra Ejnar Jessen om tilladelse til hugst af 10 rm brænde på matr.nr. 16 Bolderslev.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 11. januar 1999 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Fredningsnævnets tekniske sekretariat, j.nr. 8-70-52-1-539-1-97 II.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Egon Jørgensen, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Fredningsnævnets kendelse af 15. oktober 1998 om fredning af Bolderslev og Uge skove. Efter fredningskendelsen overgår bl.a. matr.nr. 16 Bolderslev til urørt skov. Der er i kendelsens § 9 indsat overgangsbestemmelse om plukhugst på visse nærmere vilkår. Fredningsnævnets afgørelse er ind-bragt for Naturklagenævnet.

Under fredningssagens behandling meddelte Nævnet en række dispensationer til hugst, og i den forbindelse blev der bl.a. lagt betydelig vægt på, at den pågældende lodsejer udelukkende, eller så godt som udelukkende var henvist til at fyre med træ fra Bolderslev skov.

12/1/8-0010
101

Øst.

Ansøger har overfor Amtet oplyst, at opvarmning sker ved kombifyr, og har medgivet, at 10 rm brænde ikke er nok til at varme boligen op.

Under disse omstændigheder finder Nævnet ikke at kunne imødekomme dispensationsansøgningen efter naturbeskyttelseslovens § 50.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Claus Kejser

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

- 1 FEB. 1999

Den 27. januar 1999 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 10/1999:

Ansøgning fra Kurt Jacobsen om tilladelse til hugst af 10-15 rm brænde på matr.nr. 8 Røllum.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 19. januar 1999 fra Sønderjyllands Amt, Fredningsnævnets tekniske sekretariat, j.nr. 8-70-52-1-539-1-97IV.

Det bemærkes, at sagen har været behandlet af formanden, det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Ove Schaadt.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Fredningsnævnets kendelse af 15. oktober 1998 om fredning af Bolderslev og Uge skove. Efter fredningskendelsen overgår bl.a. matr.nr. 8 Røllum til urørt skov. Der er i kendelsens § 9 indsat overgangsbestemmelse om plukhugst på visse nærmere vilkår. Fredningsnævnets afgørelse af indbragt for Naturklagenævnet.

Under fredningssagens behandling meddelte Nævnet en række dispensationer til hugst, og i den forbindelse blev der bl.a. lagt betydelig vægt på, at den pågældende lodsejer udelukkende, eller så godt som udelukkende var henvist til at fyre med træ fra Bolderslev skov.

Det fremgår videre af sagen, at ansøger i 1997 søgte

1211/8-0010
102

Ek

dispensation til hugst af 20-30 rm brænde, og at Nævnet da meddelte dispensation til hugst af 10 rm. Der blev ikke søgt om dispensation i 1998.

Amtet har oplyst, at parcellen består af 0,3 ha gammel eg og bøg, 0,3 ha blandet kratskov og 0,8 ha rødgran. Ansøger har overfor Amtet oplyst, at boligen opvarmes med flis. Amtet har bemærket, at arealerne med løvtræ ikke er tilstrækkelige til at basere en boligopvarmning på uden konflikt med skovloven og fredningens formål.

Når henses til de retningslinier, Nævnet tidligere har lagt for at meddele tilladelse til hugst og til, at en hugst for tiden må antages for at være i strid med såvel skovloven som fredningens formål, kan Nævnet ikke imødekomme dispensationsansøgningen efter naturbeskyttelseslovens § 50.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

Claus Kejser

/kb

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 1 JUNI 1999

27 MAJ 1999

J.nr.: 97-121/500-0005
ags

REG. NR. 7915.00

Afgørelse

i sagen om dispensation til hugst af brænde på matr.nr. 8 Røllum i Bolderslev Skov.

Arealet er omfattet af fredningskendelse 15. oktober 1998 for Bolderslev og Uge Skove. Fredningskendelsen er påklaget til Naturklagenævnet.

Fredningsnævnet har den 27. januar 1999 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 meddelt afslag på en ansøgning om dispensation fra fredningskendelsen. Ejeren af arealet har påklaget afgørelsen.

Ansøgningen vedrører et skovareal, der ved fredningskendelsen er blevet udlagt til urørt skov.

I fredningskendelsen er der, uanset at arealerne er udlagt til urørt skov, indsat bestemmelser, som i en overgangsperiode på 10 år åbner mulighed for plukhugst for "de lodsejere, der på grund af opvarmningsforholdene på tidspunktet for fredningsforslagets rejsning udelukkende eller så godt som udelukkende var henvist til at fyre med træ fra Bolderslev Skov og fortsat er henvist hertil".

Alle hugstindgreb skal anmeldes til Aabenraa Statsskovdistrikt, normalt 2 uger inden hugst iværksættes. Hugstindgrebet må som udgangspunkt ikke være større end tilvæksten siden sidste hugstindgreb.

Fredningsnævnet har med breve af 3. og 11. december 1996 bemyndiget skovrideren på Aabenraa Statsskovdistrikt til, mens fredningssagen vareser, at forhandle med de berørte lodsejere og præcisere, at forudsætningen for, at en ansøgning om hugst kan efterkommes, er, at

- 1) lodsejeren på grund af aktuelle opvarmningsforhold udelukkende eller så godt som udelukkende er henvist til at fyre med træ

Statistik
Skovstyrelsen

97-121/500-0010

110

fra Bolderslev og Uge Skove,

- 2) lodsejeren tidligere har udøvet plukhugst i disse skove
- 3) plukhugst efter skovrideren opfattelse kan ske uden væsentlig tilsidesættelse af fredningens formål."

Ansøgeren har til Fredningsnævnet oplyst, at en del af skoven trænger til at blive udtyndet, så der kan komme en fornuftig tilvækst, men at dette er blevet forhindret ved fredningen. Hans bolig bliver opvarmet med træflis, som han har skaffet dels som tyndingstræ fra skoven, dels i levende hegn på ejendommen. Derfor er der ikke hugget regelmæssigt i skovparcellen.

Amtet har til Fredningsnævnet oplyst, at parcellen består af 0,3 ha gammel eg og bøg, 0,3 ha blandet kratskov og 0,8 ha rødgran, samt at arealet med løvtræ ikke er tilstrækkelige til at basere en boligopvarmning på uden konflikt med skovloven og fredningens formål.

Statskovdistriktet har skønnet, at ansøgeren "i mindre grad (er) afhængig af brænde til opvarmning af egen bolig". Distriktet har yderligere bemærket, at der forud for ansøgningen hovedsageligt er sket plukhugst dels ved hugning af nåletræ, hvilket kan ske uden konflikt med fredningen, og dels ved stævning.

Klageren har for vinteren 1996/97 ansøgt om dispensation til hugst af 20-30m³ brænde og fået dispensation til 10m³. Denne afgørelse er ikke blevet påklaget. Der er ikke søgt dispensation for vinteren 1997/1998, og Fredningsnævnet har ved behandlingen af ansøgningen i 1998/99 fundet, at klageren ikke var omfattet af de ovennævnte forudsætninger 1) og 3) for, at en ansøgning om plukhugst kan imødekommes.

Hertil kommer, at ansøgeren har uindskrænket mulighed for at hugge de nåletræer, der findes mange af på arealet, til flis med henblik på opvarmning.

Fredningsnævnet har på den baggrund afslået dispensationsansøgningen.

Klageren har anført, at han finder det forkert, at han kan ikke få tilladelse til plukhugst, fordi han ikke har ansøgt om dette i 1998. Efter hans opfattelse burde Fredningsnævnet have orienteret lodsejerne om, at der skulle ansøges hvert år.

Naturklagenævnet har i forbindelse med besigtigelsen i fredningssagen den 4. maj 1999 bl.a. besigtiget matr.nr. 8 Røllum med henblik på en af

gørelse af klagen over afslaget på ansøgningen om dispensation til plukhugst.

Naturklagenævnets afgørelse:

I sagens behandling har deltaget 12 af Naturklagenævnets 13 medlemmer: (Inger Vaaben, Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, J.J. Bolvig, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Jens Steffensen, Hans Christian Schmidt, Poul Søgaard og Svend Taanquist).

Nævnet udtaler enstemmigt:

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, at fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

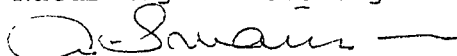
I denne sag har fredningsnævnet på baggrund af Aabenraa Statsskovdistrikts og Sønderjyllands Amts vurdering skønnet, at plukhugst på det omhandlede areal vil være i strid med fredningsbestemmelserne, og har derfor meddelt afslag på dispensationsansøgningen.

Klageren har anført, at begrundelsen for Fredningsnævnets afslag er, at han ikke har ansøgt om tilladelse til plukhugst i 1997/98.

Det fremgår af kendelsen, at dette kun i ringe grad har ligget til grund for afslaget. De primære begrundelser er, at plukhugst på parcellen ikke kan ske uden væsentlig tilsidesættelse af fredningens formål, og at lodsejeren ikke på grund af de aktuelle opvarmningsforhold udelukkende eller så godt som udelukkende er henvist til at fyre med træ fra Bolderslev Skov.

Naturklagenævnet kan tiltræde denne vurdering. Hertil kommer at klageren har uindskrænket mulighed for at hugge i de 0,8 ha rødgran, der findes på parcellen. På den baggrund stadfæster Naturklagenævnet Fredningsnævnets afslag, således at der ikke må ske plukhugst af løvtræ på matr. nr. 8 Røllum.

På Naturklagenævnets vegne

Anne Grete Swainson

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

15 JAN. 2001

Den 9. januar 2001 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 77/2000:

Ansøgning fra Åbenrå Statsskovdistrikt om godkendelse af videnskabelige undersøgelser i Bolderslev skov.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 22. december 2000 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Fredningsnævnets tekniske sekretariat, j.nr. 8-70-52-2-539-1-97.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Egon Jørgensen, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at Bolderslev skov er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredning af Bolderslev og Uge skove.

Fredningen har bl.a. til formål at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre- og planteliv kan udvikles og beskyttes. Det er for skovarealerne særlig bestemt, at disse skal overgå til urørt skov og henligge uden indgreb af nogen art. Der må således ikke fældes træer eller sankes brænde, og døde træer, grene og stubbe må ikke fjernes. Det er dog bestemt, at Skov- og Naturstyrelsen efter Fredningsnævnets godkendelse kan give tilladelse til, at der fjernes pødekviste og mindre frømængder fra træer og buske i genbevaringsøjemed og forsøg, ligesom plante- og dyremateriale kan fjernes i mindre omfang i forbindelse med videnskabeligt arbejde, der

kan understøtte fredningens formål.

Det fremgår af skrivelse af 9. november 2000, at Åbenrå Statsskovdistrikt i juni 2000 har ladet Århus Universitet, Biologisk Institut, udføre 5 prøveflader under lind, og Skovdistriktet har sammen med Instituttet den 8. november 2000 skåret 16 stammeprovér på stormfældede træer med henblik på aldersdatering. Efter ansøgningen anmodes om tilladelse til, at Århus Universitet, Biologisk Institut, efter aftale med Skovdistriktet udfører videnskabelige undersøgelser i Bolderslev skov, bl.a. omfattende pollenanalyser og DNA-analyser af skovtræerne.

Sønderjyllands Amt har som Nævnets tekniske sekretariat oplyst, at afmærkningen af prøvefelterne ikke er synlig i terrænet, og at prøverne fra de vindfældede træer er taget lige over roden, mens resten af træerne er efterladt på stedet. Det tekniske sekretariat har anbefalet, at ansøgningen imødekommes på visse, nærmere angivne vilkår.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

De undersøgelser, der ønskes foretaget, må antages at ligge indenfor de rammer, som Nævnet kan give tilladelse til efter afgørelsens § 4 om særlige bestemmelser for skovarealer. Fredningsnævnet meddeler derfor tilladelse til, at der kan fjernes yderligere 20 stammeprovér fra vindfældede træer, ligesom Nævnet kan godkende den tilladelse, som Skov- og Naturstyrelsen har givet til at fjerne 16 stammeprovér og markere prøvefelterne. For så vidt angår sidstnævnte del af godkendelsen skal Nævnet dog bemærke, at det fremgår af afgørelsens § 4, stk. 2, at Nævnets godkendelse skal indhentes, inden Skov- og Naturstyrelsen giver tilladelse til videnskabelige undersøgelser.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsler

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

28 JUNI 2001

L. L.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tfl. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 26. juni 2001 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 13/2001:

Ansøgning fra Åbenrå Statsskovdistrikt om dispensation til udtagning af stammepøver i Bolderslev skov.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 29. maj 2001 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-52-2-539-1-01.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Jens Egon Jørgensen, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at Bolderslev skov er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredning af Bolderslev og Uge skove.

Fredningen har bl.a. til formål at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre- og planteliv kan udvikles og beskyttes. Det er for skovarealerne særligt bestemt, at disse skal overgå til urørt skov og henligge uden indgreb af nogen art. Der må således ikke fældes træer eller sankes brænde, og døde træer, grene og stubbe må ikke fjernes. Det er dog bestemt, at Skov- og Naturstyrelsen efter Fredningsnævnets godkendelse kan give tilladelse til, at der fjernes pødekviste og mindre frøængder fra træer og buske i

genbevaringsøjemed og forsøg, ligesom plante- og dyremateriale kan fjernes i mindre omfang i forbindelse med videnskabeligt arbejde, der kan understøtte fredningens formål.

Det fremgår af skrivelse af 20. april 2001 fra Biologisk Institut, Århus universitet, at man ønsker at undersøge en række bestande af forskellige træarter og i den forbindelse at kortlægge udbredelsen af dem indenfor Bolderslev skov. Der ønskes dels udtaget yderligere 60 stammeprøver af allerede væltede træer og dels foretaget et antal træeringsboringer. Det er oplyst, at sidstnævnte består i, at et hult bor på 6 mm bores ind i stammens centrum, og den indvendige borekerne tages ud. Disse boringer skulle ifølge det oplyste ikke skade træernes vækst på længere sigt. Endvidere ønskes en permanent afmærkning af et antal prøvefelter på 10 x 10 meter. Felterne markeres med en galvaniseret vandrørspæl, der vil blive banket så langt ned, at den ikke kan antages at være til gene.

Sønderjyllands Amt har som Nævnets tekniske sekretariat indstillet, at der meddeles dispensation på nærmere angivne vilkår.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

De undesøgelser, der ønskes foretaget, må antages at ligge indenfor de rammer, som Nævnet efter afgørelsens § 4 kan give tilladelse til.

Fredningsnævnet meddeler derfor tilladelse til

- at der kan udtages yderligere 60 stammeprøver af allerede væltede træer,
- at der kan udtages et antal træeringsboringer, og
- at der kan ske en permanent afmærkning af et antal prøvefelter

som ovenfor beskrevet på vilkår, at alle indretninger og afmærkninger fjernes efter endt brug.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

INDGÅET

Asmus M. Hansen
 Sdr. Landevej 10, Kliplev
 6200 Aabenraa

17 MAJ 2002

16. maj 2002
 J.nr.: 97-111/500-0001
 AGS

Aabenraa Statsskovdistrikt

KES.

Vedr. Fredningssagen - Bolderslev og Uge Skove.

Den 22. februar 2002 meddelte De telefonisk, at De ikke var enig i den korrigerede opgørelse af Deres erstatning i forbindelse med fredningen af Bolderslev og Uge Skove, som Aabenraa Statsskovdistrikt have sendt til Naturklagenævnet den 19. februar. Med brev af 26. februar 2002 bad Naturklagenævnets Sekretariat Dem om skriftligt, snarest belejligt at meddele, på hvilke punkter, De er uenig med distriktet om den korrigerede erstatningsopgørelse.

Efter distriktets opgørelse skal erstatningen fastsættes således:

1,84 ha skov - takst 45 á kr. 90.000 pr. ha =	kr. 74.520,-
0,35 ha mark - takst 90 á kr. 70.000 pr. ha =	kr. 22.050,-
i alt =	kr. 96.570,-

Oprindelig var erstatningen opgjort til kr. 88.695,-

De har således krav på yderligere kr. 7.875,-

hvortil kommer renter af differencen.

Med mindre Naturklagenævnet har modtaget Deres bemærkninger til denne opgørelse inden 1. juli 2002, vil Skov- og Naturstyrelsen blive anmodet om at udbetale beløbet.

Med venlig hilsen

AGS

Anne Grete Swainson
 Specialkonsulent

Kopi til Skov- og Naturstyrelsen
 17/5 2002
 [Signature]

Kopi til Aabenraa Statsskovdistrikt, Vesterlund, Skinderbro 31, 6200 Aabenraa

SCANNET

Den 29. november 2002 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 21/2002:

Ansøgning fra Åbenrå Statsskovdistrikt om dispensation til udlægning af markvej i Bolderslev skov, Rødekro kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 13. august 2002 med bilag fra Åbenrå Statsskovdistrikt.

Endvidere fremlagdes skrivelse af 25. november 2002 fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-52-1-539-1-00.

Det bemærkes, at sagen har været behandlet på skriftligt grundlag, og at sagen er afgjort af formanden efter forretningsordenen for fredningsnævn § 9, stk. 4.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredning af Bolderslev og Uge skove i Rødekro, Tinglev og Åbenrå kommuner.

Fredningen har til formål at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov. Det varierede landskabsbillede med de uregelmæssige skovbryn skal bevares. Landbrugsarealerne omkring skoven skal overgå til og fastholdes i ekstensiv drift som åbne græssede overdrev, medens arealerne i skoven skal gro naturligt til.

Det fremgår af ansøgningen, at Skov- og Naturstyrelsen i forbindelse med fredningssagen erhvervede en del af matr.nr. 194 Alslev, Hjordkær, og i den forbindelse forpligtede sig til at anlægge en 6 meter bred og 160 meter lang vej, der af sælger benyttes som forbindelsesvej, når kreaturer flyttes fra den ene mark til den anden. Markvejen vil ikke blive befæstet, men bliver et grønt spor. På en del af strækningen kan vejen etableres blot ved opsætning af et pigtrådshegn, da arealet er et engareal, men på en anden del af strækningen er der krat bestående af diverse buske. Denne beplantning skal fjernes, og der ansøges om tilladelse hertil.

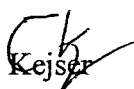
Sønderjyllands Amt har meddelt, at man ikke har indvendinger imod rydningen.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Den pågældende markvej ønskes etableret i den nordligste udkant af fredningen. Den kommer til at berøre arealer, der i fredningskendelsen er udlagt til urørt skov samt landbrugsarealer, der er udlagt dels til græsning og dels til naturligt tilgroning.

Under hensyn til vejens placering helt i udkanten af det fredede område, til at den til dels findes i dag samt til oplysningerne om, hvordan den agtes etableret, kan en dispensation til det ansøgte ikke antages at være i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til etablering af markvejen ved fjernelse af nogle buske.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsø

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

Fredningsnævnet for Syddjylland, sydlig del

Medlems-
oplysninger

23 JAN 2008

Skov og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 Kbh. Ø.

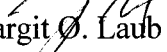
Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf. 79 13 66 77
Fax 76 10 03 53
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

Fredningssag 39/07

22. januar 2008

Vedlagt følger Fredningsnævnets afgørelse af 14. januar 2008 om dispensation til at genskabe naturlige hydrologiske forhold i Bolderslev og Uge skove, Aabenraa kommune.

Med venlig hilsen

Margit Ø. Laub
formand

Fredningsnævnet for Syddjylland, sydlig del

Dispensation til at genskabe naturlige hydrologiske forhold i Bolderslev og Uge skove, Åbenrå kommune.

Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, har i mail af 2. november 2007 forelagt fredningsnævnet en ansøgning fra Gråsten Statsskovdistrikt om tilladelse til at tildække grøfter, åbne rørlægninger, fjerne træer og vækster langs vandløb samt ændre et bækforløb i Bolderslev og Uge skove for at opfylde delelementer i Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredning af Bolderslev og Uge skove. Det fremgår af Naturklagenævnets afgørelse, at fredningen af skovene har til formål at sikre hovedparten af de fredede arealers overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre – og planteliv kan udvikles og beskyttes. Det fremgår endvidere af Naturklagenævnets afgørelse, at der skal iværksættes forskellige plejeforanstaltning er for at opfylde formålet med fredningen af skovene. En del af de tiltag, der er beskrevet i ansøgningen fra Gråsten Statsskovdistrikt, kræver imidlertid, at fredningsnævnet meddeler dispensation fra fredningsbestemmelserne til plejeforanstaltningernes gennemførelse.

Fredningsnævnet har behandlet ansøgningen på nævnets møde den 14. december 2007 og har besluttet at meddele dispensation til projektets gennemførelse på de vilkår, der fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Sagen om fredningen af Bolderslev og Uge Skove blev rejst i 1996 af Skov – og Naturstyrelsen samt Sønderjyllands Amt for at sikre arealerne som ”naturskov” i overensstemmelse med miljø – og energiministeriets ”Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper” fra 1992.

I Naturklagenævnets afgørelse, der er afsagt den 30. september 1999, er fredningsområdet beskrevet således:

”Bolderslev og Uge skove er blandt de ganske få og små rester af Danmarks oprindelige skove og rummer naturværdier – arter af dyr og planter, som ellers er forsvundet, og repræsentanter for de oprindelige danske stammer af skovtræer. Skovene ligger på en meget uensartet, relativt flad jordbund med vanskelige afvandingsforhold. Det betyder stor variation i vekslen mellem tør og våd/sumpet skovbund og med mange arter af skovtræer. Skoven har altid ligger relativt afsides, så udnyttelsen og dermed kulturpåvirkningen helt op til i dag har været ekstensiv...”

Naturklagenævnet har om sin behandling af sagen anført blandt andet:

”...

Naturklagenævnet har som udgangspunkt for sin behandling af sagen lagt til grund, at en fredning af Bolderslev og Uge skove som fremtidig urørt naturskov vil kunne sikre beskyttelsen af et helt enestående naturområde og samtidig medvirke til realiseringen af Miljø – og Energiministeriets naturskogsstrategi, der overordnet har til formål at bevare de danske skoves biodiversitet, herunder den genressource, der ligger i skovene...”

Naturklagenævnet har i sin begrundelse for at gennemføre fredningen af Bolderslev og Uge skove anført blandt andet:

”Generelt finder nævnet, at der er tale om et enestående område, med store og sjældne naturværdier, hvis beskyttelse dels er vigtig for den danske natur dels kan medvirke til at opfylde Danmarks internationale forpligtelser

Naturklagenævnet har fastsat blandt andet følgende fredningsbestemmelser for skovene:

”§ 1. Fredningens formål.

...

Fredningen har til formål i overensstemmelse med ”Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper” fra 1992 og de hensyn, der ligger til grund for skovlovens § 18 at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre – og planteliv kan udvikles og beskyttes, hvilket bl.a. sikres igennem de åbne, ekstensivt græssede arealer omkring skoven.

Den arts – og individmæssige variation i plantevæksten skal have mulighed for at udvikle sig naturligt, således at variationen i træernes og buskenes art, alder og krogethed m.v. bevares. I den del, der udlægges til urørt skov, skal afvandingen af skoven føres tilbage til de naturbetingede afvandingsforhold.

...

§ 3. Generelle bestemmelser.

...

6. Der må ikke foretages terrænændringer, jf. dog § 6 og 7.

7. Der må ikke etableres nye vandløb, grøfter eller dræn. Eksisterende vandløb og grøfter, som udelukkende afvander det fredede område, må ikke reguleres eller vedligeholdes. Vandløb, der tjener til vands passage fra ikke-fredede arealer gennem det fredede areal, kan således fortsat vedligeholdes, jf. i øvrigt vandløbslovens og naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

...

§ 4. Særlige bestemmelser for skovarealer.

1. Samtlige skovarealer inden for fredningens område overgår fra denne afgørelses dato til urørt skov og skal henligge uden indgreb af nogen art. Der må således ikke fældes træer eller sankes brænde...

§ 6. Naturpleje.

Med henblik på opfyldelsen af fredningens formål pålægges det Staten v/Skov – og Naturstyrelsen straks at påbegynde iværksættelsen af følgende plejeforanstaltninger:

1. at hæve vandstanden i moser og vådområder ved lukning af grøfter,
2. at frilægge rørlagte vandløb og lukke grøfter og dræn
3. ...”

Ved brev af 1. maj 2007 ansøgte Skov – og Naturstyrelsen, Gråsten Statskovdistrikt, Aabenraa kommune om tilladelse til at lukke grøfter, åbne rørlægninger og ændre et bækforløb for at opfylde delelementer i fredningsbestemmelsernes § 6 for at genskabe naturlige hydrologiske forhold i Bolderslev og Uge skove til gavn for flora og fauna.

I brevet har skovdistriktet beskrevet projektet således:

”Grøfter

Der ansøges om tilladelse til lukning af grøfter i Bolderslev og Uge skove, hvor alle grøfter som udgangspunkt dækkes til, bortset fra følgende grøfter:

Hvor grøfter har et naturligt forløb i stærkt faldende terræn eller er § 3 beskyttet

Hvor det ikke er muligt på grund af træer og buske langs grøfterne

Hvor det ikke er muligt på grund af manglende fremkommelighed for gravemaskine

Hvor tildækning vil påvirke naboarealer

Der er flere grøfter små stikgrøfter som ikke er indtegnet på kortet, de vil også blive dækket til

Rørlægninger

Der ansøges om tilladelse til åbning af rørlagte grøfter, bortset fra de steder hvor det vil påvirke naboarealer.

På vedlagte kort er rør strækninger der ønskes åbnet, tegnet ind med rød streg.

Øvrige rør strækninger er markeret med stippet rød streg.

Priis Vest

Der søges om tilladelse til at hæve grøften til et mere naturligt leje ved at skubbe jord ned fra siderne. På vestligste del af Priis vest gives grøften et slynget forløb ned mod Store Løkke (tegnet med stippet blå streg).

Store Løkke

Der ansøges om tilladelse til at føre bækken tilbage til et mere naturligt forløb og generelt øget vandstand i bækken med mulighed for oversvømmelse af engarealer i perioder med høj vandføring (tegnet med stippet blå streg).

For at forhindre tilgroning langs bækken, søges der også om tilladelse til at fjerne hegnet på begge sider af bækken, således at der kan græsses helt ned til bækken.

Generelt

...

Ingen grøfteændringer vil kunne påvirke naboarealer, da Bolderslev og Uge skove ligger højere end naboarealerne, således at vand løber fra skovene og ud til naboarealer.

Vandløbene med regulativer lades urørt.

Affaldsbunker bestående af jord o. lign. jævnes samt dybe spor der virker som dræn jævnes
..."

Da Bolderslev og Uge skove er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde og habitat-område, har Gråsten Statsskovdistrikt i et brev af 5. juli 2007 foretaget en konsekvensvurdering af naturgenopretningsprojektets betydning for de beskyttede områder. Statsskovdistriktet har oplyst følgende i brevet:

"...

Konsekvensvurdering grøfter i skoven

Områderne med habitattypen "*9130 Bøgeskove på muldbund*" og "*9160 Egeskov og blandskov på mere eller mindre rig jordbund*", ligger hovedsageligt på de højeste arealer. Der vil her næppe ske den store påvirkning af bevoksningerne, ud over at de nærmeste område omkring tildækningen af grøfterne. Her vil især bøgene blive svækket pga. vådere jordbund og på længere sigt få et større indslag af f. eks. asketræer. Habitattypen "*91E0 * Elle – og askeskove ved vandløb, søer og væld*" og "*91D0 **

Skovbevoksede tørvemoser” vil blive påvirket i hovedsageligt gunstig retning, da afvandingen fra arealerne stoppes eller forsinkes væsentligt.

Vedlagt er et kort over skoven opdelt i områder, hovedsageligt følgende de udpegede Natura-2000 bevoksningstyper.

Til dette kort er et skema med konsekvenserne af de aktuelle ansøgte grøftelukninger og røråbninger forsøgt vurderet både i form af påvirkning af de udpegede Natura-2000 områder og de eksisterende vådområder.

Med ”svag/let påvirkning” menes at bevoksningen lige omkring tildækningen vil blive svækket pga. af vådere jordbund.

På kortet er indtegnet med lilla, alle de grøfter der ønskes tildækket.

Med blå er indtegnet de grøfter og bække der lades urørt.

Disse grøfter er dels § 3 vandløb og vandløb eller grøfter der har et naturligt forløb.

Åbning af rørlægninger

Rørlægninger der ønskes åbnet, påvirker ikke nogen skovhabitattype direkte. De områder der afvandes af rørlægningerne, bliver efter åbningen vådere. Se vedlagte skema og kort (orange streg).

...

Metode for tildækningen:

I skoven og i alle grøfter, vil grøfterne blive dækket fuldstændigt til, ofte med det materiale der stadig ligger langs kanterne af grøfterne. Med jævne mellemrum 10 – 30 meter vil et par meter af grøften blive rensat op til gammel bund, hvorefter der lægges materiale ned i grøften. Dette vil virke som effektive ”propper”, og forhindre af gamle grene, blade og andet virker som et dræn i den tildækkede grøft. Hvor meget lige grøfter går gennem meget fladt terræn, vil tildækningen udføres sådan, at vandet ikke efterfølgende selv skyller nye lige grøfter, ved at der forsøges dannes et mere slynget forløb.

Den opgravede rørstrækning genne, Priis (vest) hæves i terrænet og i Store Løkke laves et mere slynget forløb. Der benyttes materiale fra opgravningen.

For at tilgodese den langtidsmæssige udvikling af naturen i området, vil det enkelte steder være nødvendigt at skære mindre træer og buske ned for at gravemaskinen kan komme til at dække grøfterne ordentligt til...”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 14. december 2007.

I besigtigelsen deltog for Aabenraa kommune, Miljø & Natur, biolog Hans Odgaard og ingeniør Niels Juelsgaard, begge Aabenraa, for Gråsten Statsskovdistrikt skovfoged Martin Reimers og skovløber Preben Vagn Knudsen, begge Gråsten, for Friluftsrådet Martin Martinsen, Haderslev, gårdejer Christian Thomsen, Oksevejen 55, Bolderslev, gårdejer Peter Olsen, Bolderslev Skovvej 61, Bolderslev, samt for Jagtforeningen Poul Jensen, Vestergade 7, Bolderslev, og Andreas Bonde, Skovsmindevej 10, Tinglev.

Der er anført følgende i fredningsnævnets forhandlingsprotokol om besigtigelsen:

”...

Fredningsnævnets formand oplyste, at Aabenraa kommune, Miljø & Natur, har forelagt fredningsnævnet en ansøgning fra Gråsten Statsskovdistrikt om dispensation fra Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredning af Bolderslev og Uge skove til at genskabe naturlige hydrologi-ske forhold i Bolderslev og Uge skove.

Skovløber Preben Vagn Knudsen forelagde ansøgningen og oplyste blandt andet, at det er formålet med fredningen af Bolderslev og Uge skove at sikre skovenes overgang til urørt skov. Staten blev derfor pålagt at iværksætte en række naturgenopretningsforanstaltninger. Statsskovdistriktet har fået overdraget opgaven og har udarbejdet en strategi med henblik på at genskabe den urørte skovs naturlige hydrologi for at sikre, at et varieret dyre – og planteliv kan udvikles og beskyttes. Ifølge denne strategi skal afvandingen af skoven føres tilbage til de naturbetingede afvandingsforhold. Der er gravet cirka 7 kilometer grøfter i skovene. Alle grøfterne leder vandet ud af skovene. Grøfterne skal kastes til, og dræn, der er blevet etableret, skal afbrydes, så de naturlige vandløb og tidligere tiders vådområder i skovene genopstår, fordi afstrømningen af overfladevand vil blive forsinket. Grøfterne er blevet vedligeholdt gennem årene; opgravet materiale er blevet lagt langs grøfterne. Det opgravede materiale, der stammer fra anlægget af grøfterne og den løbende vedligeholdelse af dem, skal lægges tilbage i grøfterne. Der skal anvendes en 5 tons gravemaskine til arbejdet. Naturgenopretningen vil ikke blive gennemført på de strækninger, hvor gravemaskinen på grund af skovbundens beskaffenhed eller vegetationen langs grøfterne ikke kan forcere terrænet. Digegrøfterne bibeholdes. Indgrebene i naturen vil være synlige i en årrække, men efterhånden vil sporene efter naturgenopretningen blive udvisket. Naturskoven vil være genskabt om cirka 50 år.

Skovfoged Martin Reimers oplyste supplerende, at naturgenopretningen vil fjerne ethvert spor efter indgreb i skovene, selvom en del af grøfterne tillige er vidnesbyrd om menneskeskabte indgreb i naturen og derfor en del af områdets kulturhistorie. Det kan derfor overvejes at foretage punktvis lukninger af en af grøfterne i skovene for at bibeholde dette kulturspor. Når vådområderne i skovene genopstår, vil skovene gradvist ændre karakter til vådbundsskove med den dynamik, der kendetegner sådanne skove. Genskabelsen af vådområderne betyder, at det bliver vanskeligere for offentligheden at færdes i skovene. Statsskovdistriktet skal derfor overveje, hvorledes offentlighedens adgang sikres fremover. Det projekt, som skovdistriktet ønsker dispensation til at gennemføre, er det sidste større indgreb i Bolderslev og Uge skove.

Fredningsnævnet besigtigede herefter udvalgte dele af skovene.

Under besigtigelsen påviste skovløber Preben Vagn Knudsen et skovområde med grøfter, der afvander skoven. Tildækningen af grøfterne i dette område og fjernelsen af drænet i skovbrynet vil i løbet af en kortere årrække føre til, at der på dette sted genopstår en vådbundsskov med en god biotop.

Skovløber Preben Vagn Knudsen påviste herefter et grøfteforløb, hvor det er nødvendigt at fjerne en del af vegetationen langs vandløbet for at gravemaskinen kan kaste grøften til, samt et typisk skovdige, der er beskyttet efter museumsloven. Træer med en omkreds på mere end 20 centimeter lades urørte. Han oplyste, at alle skovdigerne i Bolderslev og Uge skove er registreret og markeret på kort over skovene.

Christian Thomsen oplyste, at diget på dette sted markerer grænsen mellem to ejerlav, og henledte i øvrigt opmærksomheden på, at en del af skoven i dette område består af lind, som bør bevares.

Skovfoged Martin Reimers understregede, at skovdistriktet som udgangspunkt ikke vil fjerne lindetræer.

Skovløber Preben Vagn Knudsen oplyste, at der er gravet flere vejgrøfter, som afleder overfladevandet fra skovvejene. Vejgrøfterne er dybe; opgravet materiale er deponeret langs grøfterne. Samtlige vejgrøfter skal kastes til, selvom det vil betyde, at skovvejene vil være ufremkommelige en del af året.

Ingeniør Niels Juelsgaard bemærkede, at det vil lægge yderligere hindringer i vejen for publikums adgang til skovene, og at publikum derfor vil "finde egne veje", når de færdes i området. Skovdistriktet bør derfor overveje, hvorledes offentlighedens adgang til skovene kan sikres i fremtiden eventuelt via et stiforløb, så publikum færdes der, hvor trafikken vil være mindst ødelæggende for naturen.

Skovfoged Martin Reimers anførte her overfor, at skovene er åbne for publikums adgang i overensstemmelse med reglerne i naturbeskyttelsesloven. Publikum må færdes i skovene på naturens præmisser. Statsskovdistriktet vil overveje, om der på visse strækninger kan være behov for at etablere plankestier, så offentlighedens adgang både sikres, men også reguleres af hensyn til naturen.

Skovløber Preben Vagn Knudsen oplyste, at der i sin tid blev gravet grøfter, der har afvandet mosen. Ifølge projektet skal grøfterne kastes til, så afvandingen af mosen standses. Det betyder på sigt, at skoven i og omkring mosen kommer til at stå under vand, så naturskoven i dette område vil få en anden karakter og med andre træsorter, herunder elletræer, end den øvrige del af skoven.

Christian Thomsen oplyste, at der under anden verdenskrig blev gravet tørv i mosen. Hvis tørvegravningen var blevet indstillet, ville mosen have udviklet sig til en typisk dansk højpose. Det er nærliggende at antage, at der ad åre vil komme en højpose i dette område af skoven.

Skovfoged Preben Vagn Knudsen påviste herefter et skovområde syd for Todskjær eng, der gennemskæres af en række grøfter, der afleder overfladevandet mod vest. Grøfterne, der er meget dybe, skal kastes til med opgravet materiale, hidrørende fra den gang, grøfterne blev gravet, og fra den løbende vedligeholdelse af grøfterne; materialet er henlagt langs grøfterne, så der skal ikke køres yderligere materiale til. Da overfladevandet ikke vil blive afledt, vil denne del af skoven blive mere sumpet og efterhånden få karakter af mose.

De mødte havde lejlighed til at udtale sig om projektet; der var tilslutning til, at fredningsnævnet bør meddele dispensation til projektets gennemførelse

Fredningsnævnets formand oplyste, at Per Bønneløkke, Danmarks Naturfredningsforening, og Per Janfelt, Dansk Ornitologisk Forening, har meddelt fredningsnævnet, at disse foreninger ikke har indvendinger mod projektet...”

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Fredningsnævnet finder på baggrund af den konsekvensvurdering, som Gråsten Statsskovdistrikt har foretaget af projektets påvirkning af de naturtyper, som indgår i grundlaget for udpegningen af Bolderslev og Uge skove som internationalt naturbeskyttelsesområde og habitatområde, at projektet ikke vil indebære nogen forringelse eller kun en begrænset forringelse for de naturtyper, området er udpeget for, og at projektet i øvrigt vil bidrage til at genskabe naturlige hydrologiske forhold i skovene til gavn for de naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget.

Det projekt, som statsskovdistriktet ansøger om dispensation til at gennemføre, er til dels hjemlet i fredningsbestemmelserne § 6, der omhandler naturpleje. Projektet indebærer imidlertid, at der tillige skal foretages terrænændringer i forbindelse med lukning af grøfter, åbning af rørlagte grøfter, ændring og snoning af grøften i Priis Vest, forlægning af bækken Store Løkke til et mere naturligt forløb med generelt øget vandstand, fjernelse af hegnet langs denne bæk samt i begrænset omfang fældning af træer og fjernelse af buske langs grøfterne for at gravearbejdet kan udføres maskinelt. Da projektet imidlertid skal bidrage til arealernes overgang til urørt skov, og da Naturklagenævnet har forudsat i sin afgørelse, at afvandingen af den del af skoven, der skal udlægges til urørt skov, skal føres tilbage til de naturbetingede afvandsforhold, finder fredningsnævnet, at projektet er i overensstemmelse med intentionerne bag fredningen af Bolderslev og Uge skove. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Gråsten Statsskovdistrikt dispensation til at gennemføre projektet på vilkår,

at der til tildækningen af grøfterne anvendes det materiale, der er oplagt langs grøfterne i forbindelse med grøfternes etablering i sin tid, og senere oprenset materiale,

at opgravet jordmateriale fra rørlægninger, der skal åbnes, anvendes til opfyldning af grøfter, der skal tildækkes, eller deponeres uden for det fredede område,

at drænrør, der opgraves i forbindelse med åbning af vandløb, deponeres uden for det fredede

område,

og

at der efter projektets gennemførelse sker fuldstændig retablering efter spor fra gravemaskinen, som skal anvendes til gravearbejdet på de fredede arealer.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Aabenraa kommune, Skov – og Naturstyrelsen, Gråsten Statskovdistrikt, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening samt andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Naturplejeprojektet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgeren rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del,
Esbjerg, den 14. januar 2008.

Margit Ø Laub

12 MAJ 2010

Fredningsnævnet for Sydjylland Sydlig del

Skov – og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf. 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
Email.esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

11. maj 2010
Fredningssag 2-2010

J. nr.: 2/2010: Ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland om dispensation fra fredningsbestemmelsernes § 5 og § 6 i Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredning af Bolderslev og Uge Skove.

Fredningsnævnet har den 13. januar 2010 modtaget en ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland om dispensation fra § 5 og § 6 i fredningsbestemmelserne i Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredning af Bolderslev og Uge Skove til at lade 6 arealer ud af 9 arealer, der ifølge kendelsens § 5 om "Særlige bestemmelser for landbrugsarealer" skal anvendes til græsning og høslet, henligge urørt. Det fremgår af Naturklagenævnets afgørelse, at fredningen af skovene har til formål at sikre hovedparten af de fredede arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre- og planteliv kan udvikles og beskyttes. Det fremgår endvidere af Naturklagenævnets afgørelse, at der skal iværksættes forskellige plejeforanstaltninger for at opfylde formålet med fredningen af skovene.

Fredningsnævnet skal derfor dispensere fra fredningsbestemmelserne, såfremt arealernes anvendelse skal ændres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, til at lade de 6 arealer henligge som urørte arealer.

Sagens baggrund:

Sagen om fredningen af Bolderslev og Uge skove blev rejst i 1996 af Skov- og Naturstyrelsen samt Sønderjyllands Amt for at sikre arealerne som "naturskov" i overensstemmelse med Miljø- og Energinisteriets "Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper" fra 1992.

I Naturklagenævnets afgørelse, der er truffet den 30. september 1999, er fredningsområdet beskrevet således:

"Bolderslev og Uge skove er blandt de ganske få og små rester af Danmarks oprindelige skove og rummer naturværdier – arter af dyr og planter, som ellers er forsvundet, og repræsentanter for de oprindelige danske stammer af skovtræer. Skovene ligger på

en meget uensartet, relativt flad jordbund med vanskelige afvandingsforhold. Det betyder stor variation i vekslen mellem tør og våd/sumpet skovbund og med mange arter af skovtræer. Skoven har altid ligget relativt afsides, så udnyttelsen og dermed kulturpåvirkningen helt op til i dag har været ekstensiv...”

Naturklagenævnet har om sin behandling af sagen anført blandt andet:

”...

Naturklagenævnet har som udgangspunkt for sin behandling af sagen lagt til grund, at en fredning af Bolderslev og Uge skove som fremtidig urørt naturskov vil kunne sikre beskyttelsen af et helt enestående naturområde og samtidig medvirke til realiseringen af Miljø- og Energiministeriets naturskogsstrategi, der overordnet har til formål at bevare de danske skoves biodiversitet, herunder den genressource, der ligger i skovene...”

Naturklagenævnet har i sin begrundelse for at gennemføre fredningen af Bolderslev og Uge skove anført blandt andet:

”Generelt finder nævnet, at der er tale om et enestående område, med store og sjældne naturværdier, hvis beskyttelse dels er vigtig for den danske natur dels kan medvirke til at opfylde Danmarks internationale forpligtelser

Naturklagenævnet har fastsat blandt andet følgende fredningsbestemmelser for skovene:

”§ 1. Fredningens formål.

...

Fredningen har til formål i overensstemmelse med ”Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper” fra 1992 og de hensyn, der ligger til grund for skovlovens § 18 at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre – og planteliv kan udvikles og beskyttes, hvilket bl.a. sikres igennem de åbne, ekstensivt græssede arealer omkring skoven.

Den arts – og individmæssige variation i plantevæksten skal have mulighed for at udvikle sig naturligt, således at variationen i træernes og buskenes art, alder og krogethed m.v. bevares. I den del, der udlægges til urørt skov, skal afvandingen af skoven føres tilbage til de naturbetingede afvandingsforhold.

...

§ 4. Særlige bestemmelser for skovarealer.

1. Samtlige skovarealer inden for fredningens område overgår fra denne afgørelses dato til urørt skov og skal henligge uden indgreb af nogen art. Der må således ikke fældes træer eller sankes brænde...

§ 5. Særlige bestemmelser for landbrugsarealer.

1. Landbrugsarealerne inden for fredningens område opdeles i ”landbrugsarealer til græsning og høslet” og ”landbrugsarealer til naturlig tilgroning”.
2. Arealerne, der på fredningskortet er markeret med signatur for ”landbrugsarealer til græsning og høslet”, må kun anvendes til disse formål. De må ikke opdyrkes, kalkes og gødes, og der må ikke anvendes bekæmpelsesmidler.”
3. Arealer, der på fredningskortet er markeret med signatur for ”landbrugsarealer til naturlig tilgroning” må fra denne afgørelsesdato kun anvendes til dette formål, jf. dog nr. 4 og §§ 6, 7 og 8.

...

§ 6. Naturpleje.

Med henblik på opfyldelsen af fredningens formål pålægges det Staten v/Skov – og Naturstyrelsen straks at påbegynde iværksættelsen af følgende plejeforanstaltninger:

1. ...
2. ...
3. at drive græsning og høslet på enge og overdrev, herunder eventuelt i begrænset omfang på matr. nr. 194 Alslev, Hjordkær, hvor dette er nødvendigt for at bevare vandhullerne...”

Bolderslev og Uge skove er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde og habitat-område. I udpegningsgrundlaget indgår habitattyperne ”9130 Bøgeskove på muldbund”, ”9160 Egeskov og blandskov på mere eller mindre rig jordbund”, ”91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld” og ”91D0 * Skovbevoksede tørvemoser”.

I en mail af 13. januar 2010 til Fredningsnævnet har Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland ansøgt om at måtte lade 6 ubevoksede arealer i Bolderslev og Uge skove overgå til naturlig tilgroning.

Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland har i mailen anført blandt andet, at der i skovene er udlagt 3 større åbne arealer til naturlig tilgroning og 9 områder til græsning og høslet. 3 af de 9 arealer, der er udlagt til græsning og høslet, bliver afgræsset, medens de øvrige 6 arealer ikke bliver afgræsset eller afslået. Det er styrelsens opfattelse, at de 6 arealer efter al sandsynlighed har henligget urørte siden gennemførelsen af fredningen i 1999. Styrelsen ansøger om, at de 6 arealer fortsat må henligge som urørte og anfører til støtte herfor, at det er i samklang med fredningens overordnede formål, og at det fremgår af fredningsteksten, at ”afgræsning eller høslet kan ske, men ikke at det skal ske.”

Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland har i mailen anført endvidere, at

”Det vil være næsten umuligt at afgræsse eller slå hø på de nævnte 6 arealer, da de ligger meget spredt, er små, svære at komme rundt på og da det vil være besværligt at komme frem til dem, da der de fleste steder ikke findes adgangsveje, men der skal køres over privatejede marker med maskineri til høslet eller med dyr til afgræsning.

Det vil derfor blive meget dyrt at afgræsse eller afslå arealerne årligt og det vil ... være en dårlig udnyttelse af samfundets ressourcer.

Hvis det langsigtede mål er at arealerne ikke må vokse til i skov vil en mulig alternativ løsning være at nedskære selvsåede buske og træer regelmæssigt..."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har ved brev af 4. februar 2010 anmodet Skov – og Naturstyrelsen, Miljøcenter Ribe, Åbenrå kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 4. marts 2010.

I en mail af 3. marts 2010 har Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite anført, at foreningen ikke har indvendinger imod at lade de 6 arealer henligge som urørte, og har tilføjet, at foreningen finder initiativet sympatisk.

I et brev af 4 marts 2010 har Aabenraa Kommune, Teknik og Miljø, anført blandt andet:

”...

Kommunen skal overfor Fredningsnævnet anbefale, at der meddeles tilladelse til det ansøgte. Begrundelsen for anbefalingen er primært

at fredningens formål er at fremme naturskov. Dette vil netop ske ved at ophøre med græsning/slet. Lys åbne arealer indeholder ofte høj biodiversitet, men da der i/i f.m. fredningsområdet forekommer andre arealer som afgræsses, vil diversiteten være sikret med disse.

at området er udpeget som habitatområde (Natura 2000 område nr. 96), og der i udpegningsgrundlaget ikke indgår afgræssede arealer (enge/overdrev), men derimod forskellige skov-naturtyper (bøg på mor, bøg på muld, ege-blandskov) samt tilgroede moser (skovbevokset tørvemose og elle-og askeskov). Ophør med afgræsning vil medføre, at arealerne udvikles til skov - hvoraf en del formentlig vil indgå i udpegningsgrundlaget. Hermed fremmes udpegningsgrundlaget i overensstemmelse med EU's habitatdirektiv, og

at arealerne er forholdsvis små og spredtliggende. Det vil derfor være temmelig omkostningstungt at skulle indhegne og afgræsse arealerne.

Arealerne ... blev besigtiget ... den 3.03.10, og kommunen har følgende bemærkninger dertil:

Areal 1 kan betegnes som et udpræget lavbunds areal (ca. 0,5 ha) beliggende i. f. m. et biologisk værdifuldt vandløb. Arealet ligger i en forholdsvis markant slugt omgivet

af skov. Jordbunden er våd/sumpet og forholdsvis næringsrig. Vegetationen domineres af vådbund planter. Arealet er under tilgroning i høje urter og løvtræer...

Areal 2 dækker ca. 1,7 ha. Den nordligste del er lavtliggende (ligger i.f.m. grøfter/vandløb), har våd/sumpet og forholdsvis næringsrig jordbund, og er tilvokset i vådbunds planter. Den sydlige del er højere liggende og under tilgroning i græsser, høje urter og løvtræer....

Areal 3 dækker ca. 0,5 ha. Arealet er højere liggende og under tilgroning i græsser, høje urter og løvtræer...

Areal 4 kan betegnes som et udpræget lavbunds areal (ca. 0,25 ha) beliggende i.f.m. et biologisk værdifuldt vandløb. Arealet ligger i en forholdsvis markant slugt og er omgivet af skov. Jordbunden er våd/sumpet og forholdsvis næringsrig. Vegetationen domineres af vådbund planter (høje urter og løvtræer)...

Areal 5 dækker ca. 0,25 ha. Arealet er forholdsvis højtliggende og under tilgroning i græsser, høje urter og løvtræer...

Areal 6 dækker ca. 0,25 ha. Arealet er forholdsvis højtliggende og under tilgroning i græsser, høje urter og løvtræer..."

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Fredningsnævnet finder på baggrund af udtalelsen fra Aabenraa Kommune om konsekvenserne for de naturtyper, som indgår i grundlaget for udpegningen af Bolderslev og Uge skove som internationalt naturbeskyttelsesområde og habitatområde, at den omstændighed, at de 6 arealer fortsat vil henligge urørte ikke vil indebære nogen forringelse for de naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for skovene, og at det er sandsynligt, at arealerne vil udvikles til skov, hvoraf en del formentlig vil indgå i udpegningsgrundlaget.

Det er på baggrund af udtalelsen fra Aabenraa Kommune Fredningsnævnets vurdering, at undladelse af at afgræsse de 6 arealer vil medvirke til at fremme formålet med fredningen af Bolderslev og Uge skove. Da projektet således i realiteten er i overensstemmelse med intentionerne bag fredningen af skovene, meddeler Fredningsnævnet derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland dispensation til at lade de 6 berørte arealer henligge som urørte.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, af Aabenraa kommune, Skov- og Naturstyrelsen, Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening samt andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

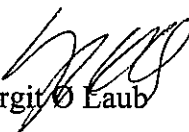
Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgeren rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del,
Esbjerg, den 11. maj 2010.

Margit Ø Laub

Denne afgørelse er sendt til:

Skov – og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland, Felstedvej 14, 6300 Gråsten.

Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

Åbenrå kommune, Teknik og Miljø, Plantagevej 4, Bov, 6330 Padborg.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Per Kleis Bønnelycke, Møllegården 21, 6340 Gråsten.

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.

Friluftsrådet v/ amtsformand Mogens E. Thomsen, Varnæsvej 127, Hostrup Skov, 6200 Åbenrå.

Dansk Ornitologisk Forening v/Gert Fahlberg, Sottrupskov 10, 6400 Sønderborg.

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

19. april 2022

FN SJS 13/2022

FN SJS 13/2022: Ansøgning fra Naturstyrelsen til opsætning af hegn og afgræsning af dele af matr.nr. 99, 124 og 206 Årslev, Hjordkær inden for fredningen af Bolderslev og Uge Skove.

Fredningsnævnet har den 25. februar 2022 modtaget en ansøgning fra Aabenraa Kommune på vegne Naturstyrelsen til opsætning af hegn og afgræsning af dele af matr.nr. 99, 124 og 206 Årslev, Hjordkær inden for fredningen af Bolderslev og Uge Skove. Fredningsnævnet modtog den 8. marts 2022 en revideret ansøgning fra Aabenraa Kommune.

Ejendommene er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 om fredningen af Bolderslev og Uge Skove. Fredningsnævnet skal som følge af fredningen meddele dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnet har besluttet at give Naturstyrelsen dispensation til det ansøgte, jf. afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Af indledningen til Naturklagenævnets afgørelse af 30. september 1999 fremgår blandt andet:

”...

Bolderslev og Uge Skove er blandt de ganske få og små rester af Danmarks oprindelige skove og rummer naturværdier - arter af dyr og planter, som ellers er forsvundet, og repræsentanter for de oprindelige danske stammer af skovtræer. Skovene ligger på en meget uensartet, relativt flad jordbund med vanskelige afvandingsforhold. Det betyder stor variation i vekslen mellem tør og våd/sumpet skovbund og med mange arter af skovtræer. Skoven har altid ligget relativt afsides, så udnyttelsen og dermed kulturpåvirkningen helt op til i dag har været ekstensiv. Det har været et aktiv for nogle ejere at kunne hugge brænde til eget brug.

Skovene omfatter en række skovparceller. Hertil kommer nogle landbrugsarealer dels mellem skovparcellerne og dels som randomgiveiser til skovene. Der er tale om op imod 60 parceller, og de enkelte skovparceller er små, hvilket har forhindret en egentlig træproduktion. Det er derfor efter danske forhold et stort skovområde, der fremstår varieret og kun i ringe omfang påvirket af moderne skovdykningsmetoder. I skoven vokser både storbladet og småbladet lind samt deres krydsninger, i et omfang, der er meget usædvanligt i Danmark. Linden er selvfornygende både ved rodskud og frø. Endvidere rummer området en bestand af bjergsalamandre.

...”

Af fredningsbestemmelserne fremgår:

”...

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål i overensstemmelse med "Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper" fra 1992 og de hensyn, der ligger til grund for skovlovens § 18, at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre- og planteliv kan udvikles og beskyttes, hvilket bl.a. sikres igennem de åbne, ekstensivt græssede arealer omkring skoven.

Den arts- og individmæssige variation i plantevæksten skal have mulighed for at udvikle sig naturligt, således at variationen i træernes og buskenes art, alder og krogethed m.v. bevares. I den del, der udlægges til urørt skov, skal afvandingen af skoven føres tilbage til de naturbetingede afvandingsforhold.

Det varierede landskabsbillede med de uregelmæssige skovbryn og med et relativt ringe præg af tekniske anlæg skal bevares.

Landbrugsarealerne omkring skoven skal overgå til og fastholdes i ekstensiv drift som åbne, græssede overdrev og enge, mens landbrugsarealerne i skoven skal gro naturligt til og dermed efterhånden overgå til urørt skov. Fredningen skal tillige sikre og regulere offentlighedens ret til at færdes og opholde sig i området.

...

§ 3 Generelle bestemmelser.

1. Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure, boder og lignende eller anbringes andre faste indretninger. Fredningsnævnet kan dog tillade, at der på de arealer, der er udlagt til høslet og græsning, opsættes sædvanlige læskure og fangstfolde for kreaturer på betingelse af, at de fjernes, såfremt græsning på arealerne ophører. Endvidere må der ikke anbringes hytter, beboelseskøretøjer, telte eller andet, der kan tjene til ophold eller overnatning.

2. Der må ikke etableres skydebaner, motorbaner eller campingpladser eller foretages deponering eller oplag af nogen art.

3. Der må ikke opstilles vindmøller, master eller lignende eller føres luftledninger eller lægges kabler gennem området.

4. Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanligt husdyrhegn på græsningsarealerne.

5. Der må ikke anlægges nye stier eller ske omlægning af eksisterende stier, jf. dog § 7.

6. Der må ikke foretages terrænændringer, jf. dog § 6 og 7.

7. Der må ikke etableres nye vandløb, grøfter eller dræn. Eksisterende vandløb og grøfter, som udelukkende afvander det fredede område, må ikke reguleres eller vedligeholdes. Vandløb, der tjener til vands passage fra ikke-fredede arealer gennem det fredede areal, kan således fortsat vedligeholdes, jf. i øvrigt vandløbslovens og naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

8. Der må ikke ske tilplantning, gentilplantning eller kunstig tilsåning.

§ 4. Særlige bestemmelser for skovarealer.

1. Samtlige skovarealer inden for fredningens område overgår fra denne afgørelses dato til urørt skov og skal henligge uden indgreb af nogen art. Der må således ikke fældes træer eller sankes brænde. Døde træer, grene og stubbe må ikke fjernes, jf. dog § 6. Buske og urter må ikke plukkes eller fjernes på anden måde. Dyr må ikke fjernes, bortset fra egentligt jagtudbytte, jf. § 8.

2. Efter fredningsnævnets godkendelse kan Skov- og Naturstyrelsen give tilladelse til, at der fjernes podekviste og mindre frømængder fra træer og buske i genbevarings øjemed og forsøg, ligesom plante- og dyremateriale kan fjernes i mindre omfang i forbindelse med videnskabeligt arbejde, der kan understøtte fredningens formål.

...

§ 10. Dispensation. Fredningsnævnet kan, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, give dispensation fra bestemmelserne i §§ 3, 4, 5, 6, 7 og 8, når det ansøgte ikke kommer i strid med fredningens formål.

...”

På kortet nedenfor ses de tre ejendomme i det markerede nordvestlige hjørne af fredningen. Ud over fredningen er området udlagt som et Natura 2000 område.

Det fremgår af projektbeskrivelsen:

”...

Det samlede areal der ønskes afgræsset er ca. 9,5 ha. Kommunen og Naturstyrelsen er sammen blevet enige om at 15 kvæg er et passende græsningstryk for arealet....

Efter en besigtigelse på engen har kommunen vurderet, at der ikke er tale om en næringsfattig eng hvorfor et græsningstryk der er højere end det anbefalede kan forsvares. Der er desuden tale om sommergræsning og dermed ikke risiko for at arealet nedbides om vinteren eller at dyrene sulter.

Matrikel nr. 206 Årslev, Hjordkær har ligget urørt og ugræsset i en del år, hvorfor det også er meget tilgroet i høje græsser og arter som stor nælde vild kørvel og kruset skræppe. Et relativt højt græsningstryk det første år vil græsse dette areal ”i bund” så de mere nøjsomme og lyskrævende urter bedre kan etablere sig.

Udover at sætte dyr på arealet ønsker Naturstyrelsen at knuse vedopvækst for at få plads til hegnen ... Opvæksten som ryddet bliver maksimalt 2 m bredt. ...

...bliver to mindre skovparceller (ca. 0,77 ha i alt) inddraget som græsningsskov i indhegningen, for at skabe variation i indhegningens plantestruktur og sammensætning.

... Der bliver KUN knust, der hvor der er nødvendigt for at kunne opsætte en hegnslinje, altså der hvor krattet i dag vokser ind over § 3 arealet.

Grene vil blive efterladt på arealet til naturligt henfald. Der vil blive opsat kreaturhegn med 2 tråde, og der vil være 7-10 m mellem hver pæl. Hjørnepælene vil være lavet af robinie, mens mellempælene er af insultimber, som vil blive banket i jorden.

Kommunen vurderer at græsning af engen vil pleje det beskyttede område og forbedre naturtilstanden i området så længe arealet ikke overgræsses hvilket kommunen og naturstyrelsen løbende vil holde øje med.

Habitatvurdering

Der er fundet bilag IV-arten stor vandsalamander i flere vandhuller inden for og i nær tilknytning til projektområdet. Kommunen vurderer at græsning af engen vil sikre at området omkring vandhullerne ikke gror til så der fortsat er tilstrækkeligt lysindfald til salamanderens ynglevandhuller. Projektet vil ikke påvirke området som spredningsområde for stor vandsalamander.

Der kan potentielt findes flagermus i skovene omkring projektområdet. Det vurderes at fældning af krat og mindre vedopvækst ikke vil påvirke arter af flagermus væsentligt, da disse ikke er egnede yngle- eller overvintingsområder for flagermus. Der stilles krav om at der ikke må fældes store gamle træer med tydelige huller og hulheder hvor flagermus kan opholde sig.

Kommunen vurderer at der med de nævnte vilkår ikke er risiko for væsentligt at påvirke bilag IV-arter negativt ifm. Projektet.

...”

I den reviderede ansøgning, som Fredningsnævnet modtog den 8. marts 2022 fremgår:

” ...

Det drejer sig om strækning af læhegn, der løber langs med matrikel nr. 99 og 124 Alslev, Hjordkær og som er vist på vedhæftede ”oversigtskort 2”. Her ønsker lodsejer at fjerne det gamle og nedslidte hegn og erstatte det med et nyt hegn. Hegnslinjen er dog ikke blevet vedligeholdt igennem årene hvorfor bevoksningen er vokset ind over hegnet og ind mod den beskyttede eng. Lodsejer ønsker derfor at rydde bevoksningen langs med læhegnet i et bælte på maksimalt 2m så de kan komme ind til det gamle hegn. Der vil ikke være tale om fældning af større træer men udelukkende en rydning af krattet så de kan komme ind til det gamle hegn.

...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 8. marts og 16. marts 2022 til Aabenraa Kommune, Byggeri m.v., Aabenraa Kommune, Natur, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Aabenraa, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt og Friluftsrådet Aabenraa anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 23. marts 2022.

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 10. marts 2022 oplyst, at der ikke er bemærkninger til ansøgningen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer

ferringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det er fredningens formål at sikre hovedparten af arealernes overgang til urørt skov, hvor et naturligt og varieret dyre- og planteliv kan udvikles og beskyttes, hvilket bl.a. sikres igennem de åbne, ekstensivt græssede arealer omkring skoven.

Fredningsnævnet finder ikke, at det ansøgte vil være i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet lægger vægt på, at afgræsningen af det beskyttede område vil forbedre naturtilstanden i området så længe arealet ikke overgræsses.

Det lægges endvidere efter kommunens oplysninger til grund, at det ansøgte ikke vil indebære ferringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet meddeler derfor Naturstyrelsen dispensation til det ansøgte på vilkår:

at Aabenraa Kommune og Naturstyrelsen løbende skal sikre, at området ikke overgræsses.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,

- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 19. april 2022

Margit O. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Aabenraa Kommune, Byggeri m.v., byg@aabenraa.dk; lbaekk@aabenraa.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Aabenraa, lendal@nypost.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, aabenraa@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Aabenraa: karinogfin@svenet.dk